

2018

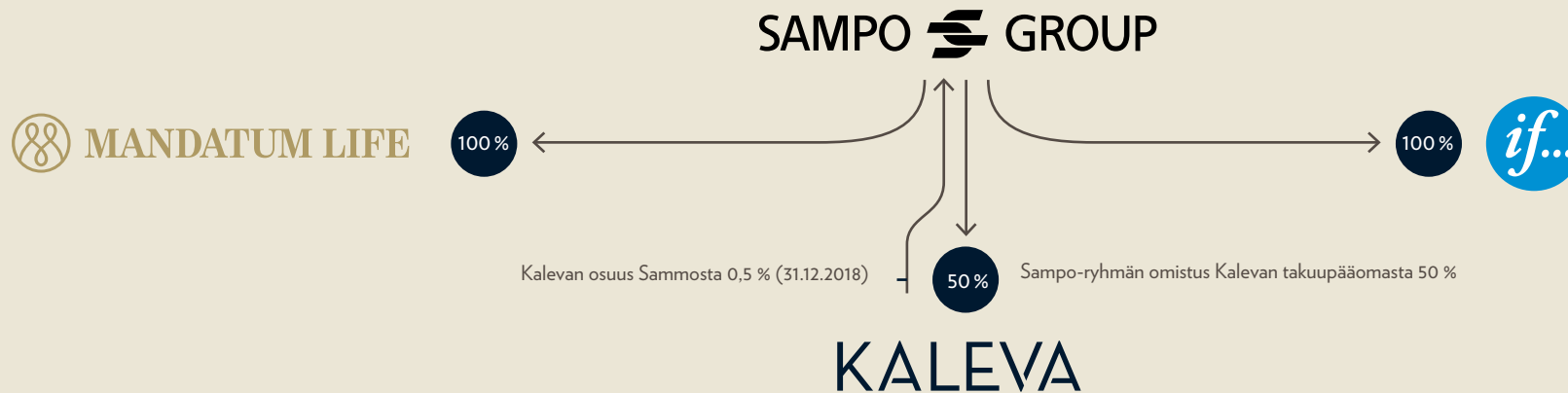
KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KALEVA
VUOSIKERTOMUS

Sisällysluettelo

Henkivakuutus	3
Avaintietoja	4
Toimitusjohtajan katsaus	5
Tilinpäätös	9
Toimintakertomus	10
Tuloslaskelma	14
Tase	15
Rahoituslaskelma	16
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	17
Vakuutusmaksutulo	20
Maksetut korvaukset	20
Lisäedut	20
Kokonaisliikekulut toiminnoittain	20
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	21
Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero	22
Yhtiön omistamat toisten yhtiöiden osakkeet ja osuudet muissa sijoituksissa	23
Oman pääoman muutoslaskelma	25
Takuupääoman jaottelu	25
Vastuut	25
Tunnusluvut	26
Tunnuslukujen laskentakaavat	28
Tilintarkastuskertomus	29
Riskienhallinnan liitetiedot	32
Hallinto	40
Hallintoneuvosto	41
Hallintoneuvoston lausunto	42
Tilintarkastaja	42
Hallitus	43
Kalevan luottamusmiehet	44
Kalevan takuupääoman omistajat	45
Lisäedut	46
Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen	47

Sampo-ryhmän henkivakuutus

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva ja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö (Mandatum Life) yhdessä vastaavat Sampo-ryhmän kotimaisesta henkivakuutusliiketoiminnasta.

Riskihenkivakuuttaminen sekä henkivakuutusten tarjonta säästäjä- ja sijoittaja-asiakkaille ovat olennainen osa Sampo-konsernin strategiaa. Sampo Oyj:n tytäryhtiö Mandatum Life tarjoaa kattavat palvelut varallisuuden kasvattamiseen, eläkeikaan varautumiseen, yritysten henkilöstön sitouttamiseen sekä henkilöriskien hallintaan. Manda-

tum Lifen myynnissä olevia päätuotealueita ovat sijoitussidonnaiset säästösopimukset ja ryhmäeläkkeet sekä riskivakuutukset.

Kaleva on erikoistunut myymään ryhmähenki- ja -tapaturmavakuutuksia. Kohderyhmänä ovat Kalevan kanssa yhteistyösopimuksen tehneiden toimihenkilö- ja palkansaajajärjestöjen jäsenet perheineen. Yhteistyösopimusten ja niiden myötä tarjottavien ryhmäkohtaisten etujen piiriin kuuluu noin 90 järjestön jäsenet perheineen. Kalevan myöntämien, hinta-laatu-suhteeltaan

markkinoiden parhaiden Primus-henki- ja tapaturmavakuutusten myynnistä, hoidosta ja korvauspalvelusta vastaa If. Koko perheen henki- ja tapaturmavakuutukset voi helposti ja edullisesti ostaa myös Kalevan omasta verkkokaupasta henkivakuutuskuntoon.fi.

Lähes kaikilla Ifin ja Kalevan yhteistyöjärjestöjen jäsenillä on käytössä järjestön oma extranet-palvelu ([if.fi/järjestö](https://if.fi/jarjesto)), missä jäsenet voivat oman järjestönsä kotisivujen kautta tutustua jäsenetuihinsa.

Kalevalla on vastuullaan myös ennen vuotta 1997 otetut yksilölliset riski- ja säästöhenkivakuutukset, joiden asiakaspalvelusta ja korvauspalvelusta huolehtii Mandatum Life. Keskinäisenä yhtiönä Kaleva ei kuulu Sampo-konserniin, mutta yhteistyö konserniin kuuluvien Mandatum Lifin ja Ifin kanssa on tiivistä.

Lisätietoja Kalevan liiketoiminnasta saa yhtiön omilta kotisivuilta osoitteesta kalevavakuutus.fi.

AVAINTIETOJA

Kalevan avainluvut 2018

Milj. €	Kaleva	
	2018	2017
Vakuutusmaksutulo (omalla vastuulla)	54	60
Sijoitustoiminnan nettotuotot	29	112
Maksetut korvaukset (omalla vastuulla)	-85	-87
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitust määrän muutosta	65	44
Liikekulut	-11	-8
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitust määrän muutosta	51	120
Muut tuotot ja kulut	0	0
Liikevoitto	51	120
Tasoitust määrän muutos	0	0
Lisäedut	-103	-112
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	-52	8
Liikekustannussuhde, %	78	61
Henkilöstö keskimäärin	9	9
Vakuutustekninen vastuuvelka (omalla vastuulla)	1 064	1 026
Taseen loppusumma	1 302	1 321
Arvostuserot	234	306

Toimitusjohtajan katsaus

Kaleva pitää huolta suomalaisista. Huolenpito alkoi jo 145 vuotta sitten ja jatkuu edelleen. Joka työpäivä Kalevasta ostetaan noin 100 uutta vakuutusta, yhtiö käsittelee yli 300 korvaustapausta, joista maksaa 400 000 euroa korvauksia. Asiakkaiden säästöjä Kaleva kasvattaa päivittäin keskimäärin 100 000 euroa laskuperustekorolla. Kaleva tarjoaa asiakkailleen vakautta yli elämän.

Vuonna 2018 Kalevan

- henkivakuutusten myynti ja kanta kasvoivat
- vakavaraisuus oli vahva
- sijoitustoiminnan tulokseen vaikuttivat matala korkotaso ja loppuvuoden osakemarkkinan lasku
- asiakkaiden palvelun kehittämisessä tärkeimpiä aiheita olivat viestintä, digitalisoituminen ja tietosuojasetus

Vasemmalta oikealle: johtaja Minna Mikkanen, toimitusjohtaja Timo Laitinen, asiakaspäällikkö Hannu Stark, tuote- ja asiakaskokemuspäällikkö Sini Rakkola, asiakaspäällikkö Marja-Liisa Sillanpää, tuote- ja asiakaskokemuspäällikkö Essi Rosokivi, aktuaarijohtaja Teemu Jokela, markkinointipäällikkö Jussi Lehtonen. 110 vuotta sitten Kalevan henkilöstö lahjoitti kuvassa olevan hopeisen Kalevan maljan ikuisesti kiertäväksi kiertopalkinnoksi yleisurheilun SM-kisoihin.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

'Ruumiillinen ja taloudellinen hyvinvointi päämäärämme'

Kaleva tekee jatkuvaa tutkimustyötä siitä, kuinka suomalaiset varautuvat kotitalouksia kohtaaviin yllättäviin tapahtumiin. Merkittävää on, että suomalaiset uskovat elämän kantavan ja yhteiskunnan turvaverkkojen auttavan myös tilanteissa, joissa vakava sairastuminen, tapaturma tai kuolema muuttaa äkillisesti perheen arjen. Näin ei aina ole – ainakaan odotetuissa määrin. Vuosittain kuolee lähes 10 000 työikäistä suomalaista ja joka viides aktiivi-ikäinen sairastuu jossakin vaiheessa vakavaan sairauteen. Omaehtoisesti tällaisiin tilanteisiin on kuitenkin varauduttu yllättävän harvoin. Vain joka kolmas kahden aikuisen talous on arvioinut, kuinka varautua toisen kuolemaan.

Yleisin syy siihen, että kuolemaan ei ole mitenkään varauduttu, johtuu yksinkertaisesta seikasta – asia ei ole tullut mieleen. Varautuminen on kuitenkin tehtävä ajoissa, ja meidän asiamme on tuoda se selkeästi esiin. Kalevassa kuolemaan varautumiseen liittyvä viestintä on jatkuvaa, käytössä on joukko vanhoja ja uusia keinoja.

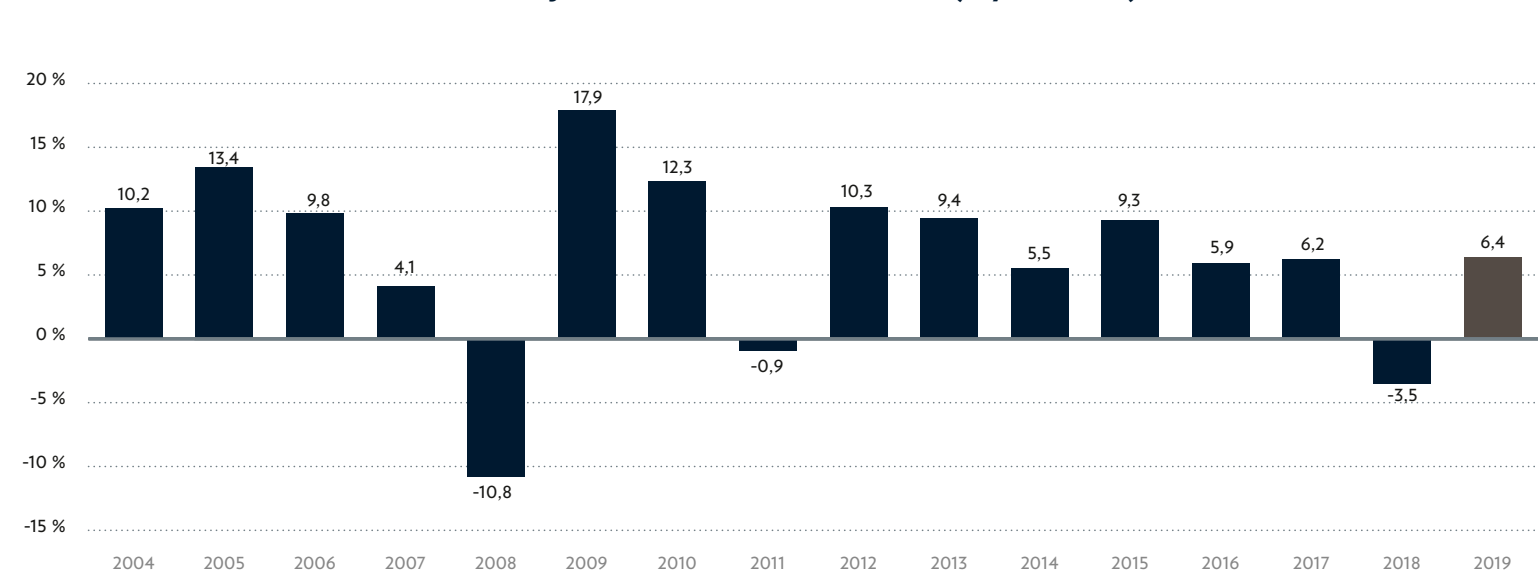
Yksi toimivaksi havaittu keino on olla siellä missä asiakkaatkin ovat. Monet suomalaiset ovat kesäisin seuraamassa yleisurheilua Kalevan kisoissa joko paikan päällä tai medioiden kautta. Kaleva on ollut mukana kisoissa 110 vuotta. Jo tuolloin yhtiön henkilökunta halusi nostaa esiin varautumisen

tarpeen: ruumiillisesta hyvinvoinnista pidetään huolta urheilemalla ja taloudellisesta hyvinvoinnista Kalevan vakuutuksilla. Kalevan kisojen ja Kalevan maljan yhteistyö jatkuu, Suomen Urheiluliiton kanssa sovittiin pitkäaikaisesta jatkosta kesän 2018 kisoissa Jyväskylässä.

Viestinnän muodot kehittyvät, keinot lisääntyvät. Joulukuussa julkistettiin Kalevan ja Mandatum Lifen palvelu Tuleva (tuleva.fi). Palvelussa käsitellään elämää ja sen arkojakin asioita rohkeasti – ja ajatuksella. Lukijoille on tarjolla tietoa, tukea ja tunnetta.

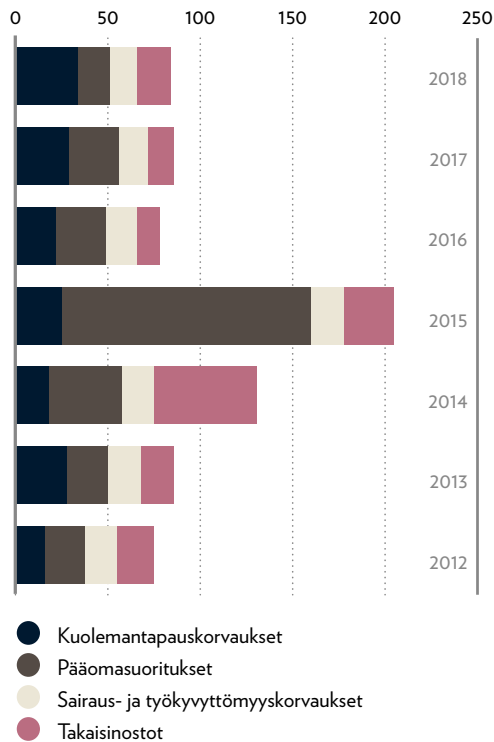
Myös nykyisten asiakkaiden viestintään ja palveluun on tuotu uusia keinoja ja lisää sisältöjä. Kalevan järjestökumppanien jäsenetuna tarjoamat Primus-vakuutukset löytyvät Ifin sähköisestä Omat sivut -palvelusta ja Kalevan muiden vakuutusten vakuutus-, säästö- ja terminaalionustiedot mandatumlife.fi -verkkopalvelusta.

Kalevan sijoituskannan tuotto 2004–2018 (käyvin arvo)

● Tuotto-% ● Annualisoitu tuotto 2004–2018 on 6,4 %

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Kalevan maksetut korvaukset,
milj. €

Ajoissa varautumisen viestit saavuttivat asiakkaat. Uusia vakuutuksia myytiin Kalevan yhteistyöjärjestöjen jäsenille ja perheenjäsenille yli 29 000 kappaletta, 33 % enemmän kuin edellisvuonna. Kalevan vakuutuksilla turvataan 225 000 suomalaista, kuoleman varalta heillä on vakuutusturvaa yhteensä 9 miljardin euron edestä.

Asiakkaiden elinikäinen kumppani

Kalevan vanhin voimassa oleva vakuutus on otettu vuonna 1938. Pisimpään voimassa olevat vakuutukset erääntyvät vuonna 2087. Yhtiön hoidossa olevien vakuutussopimusten elinkaari kattaa melkein 150 vuotta.

Yli 10 000 vakuutuksessa on vakuutusturvien lisäksi myös vakuutussäästöjä yhteensä noin 450 miljoonaa euroa. Säästöjä kartutetaan vuotuisella 4,5 %:n laskuperustekorolla ja sijoitustoiminnan tuloksen perusteella määräytyvällä lisäedulla eli ns. terminaalibonusella. Terminaalibonus maksetaan asiakkaille sopimuksen päättymisen yhteydessä ja asiakaskohtaiseen määrään vaikuttavat vakuutussäästöt, maksut, takaisinostot ja niiden ajankohdat. Vuonna 2018 päättyneille säästövakuutuksille maksettiin 31 miljoonaa euroa terminaalibonusta.

Asiakkaiden vakuutuksille myönnettäviä etuja ohjataan ns. lisäetupolitiikalla, jolla varmistetaan, että yhtiön kertynyt ylimääräinen varallisuus jaetaan asiakkaille oikeudenmukaisesti varallisuutta kerryttäneiden vakuutusmaksujen ja vakuutussäästöjen kesken. Kyse on pitkäjänteisestä toi-

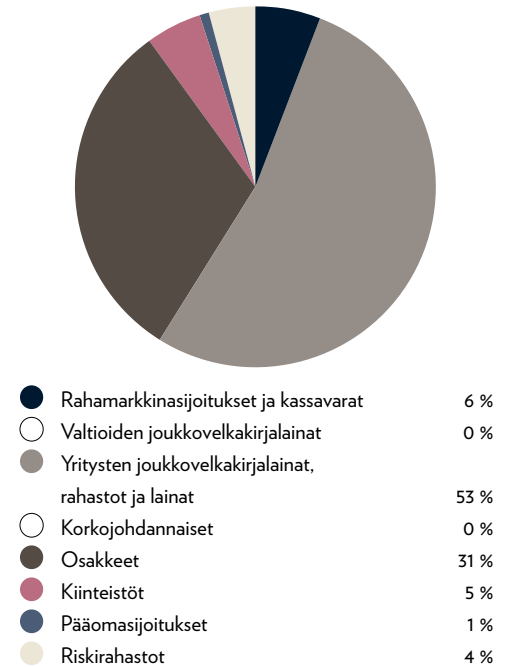
minnasta, jolla varmistetaan lisäetujen jakaminen nykyisille ja tulevaisuudessa voimassa oleville vakuutuksille. Vuonna 2018 lisäedut toteutettiin vakuutusmaksualennuksina, korvaussummien korotuksina ja maksettuina terminaalibonusina.

Vakavaraisuus, sijoitustoiminta
ja taloudellinen tulos

Kaleva on yksi Suomen vakavaraisimmista henkivakuutusyhtiöistä. Vakavaraisuus on noin nelinkertainen suhteessa edellytettyyn tasoon. Yhtiöllä on hyvä kyky kestää talouden ja sijoitusmarkkinan vaihteluita.

Vuonna 2018 korkotaso pysyi matalana ja loppuvuonna osakekurssien lasku vaikutti sijoitusmarkkinaan. Muutokset Kalevan sijoitussalkun painotuksissa eri instrumenttiluokkiin (allokaatio) olivat toimintavuoden aikana vähäisiä. Erääntyneitä korkosijoituksia uusittiin, osakkeiden myynti pidettiin vähäisenä ja ostot painotettiin loppuvuoteen – myyntivoittoja realisoitiin siis vähän. Sijoitustoiminnan tuotto oli -3,5 %. Sijoitussalkun koko vuoden 2018 lopussa oli 1,5 miljardia euroa.

Lisäetupolitiikan mukaisen terminaalibonusvastuun kasvu vuonna 2018 oli 61 miljoonaa euroa. Keväällä terminaalibonusia korotettiin edellisvuoden tuloksen ja vanhan vakuutuskannan sulkemisen perusteella. Joulukuussa terminaalibonusia pienennettiin sijoitustoiminnan tuloksen perusteella.

Sijoitussalkun allokaatio 31.12.2018
1 411 milj. €

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

**Solvenssisuhde =
Solvenssi II:n Omat varat
jaettuna Solvenssi II:n
vakavaraisuusvaatimuksella**

Päivämäärä	Solvenssisuhde
1.1.2016	387 %
31.12.2016	403 %
31.12.2017	436 %
31.12.2018 arvio	443 %

Vakuutuksien uusmyynti

Vuosi	Kpl
2016	22 753
2017	21 926
2018	29 110

Kalevan kirjanpidollinen tulos oli -52 miljoonaa euroa. Merkittävimmin tulokseen vaikutti terminaalibonusvastuun korotus ja sijoitus-toiminnan tulos.

Varsinaisen vakuutustoiminnan tulos oli hyvä, toteutuneen korvausmenon suhde riskimaksutuloon oli 73 %.

Yhteistyö

Kalevan toimintamalli perustuu tiiviiseen yhteistyöhön myynnissä, asiakaspalvelussa, hallinnossa ja sijoitustoiminnassa.

Uusia vakuutuksia myydään yhteistyökumppanina toimivien palkansaajajärjestöjen jäsenille. Vuoden 2018 toukokuussa voimaan tullut tietosuoja-asetus ja digitalisoituvan palvelun uudet mahdollisuudet olivat merkittävimpiä aiheita yhteistyön kehittämisessä. Vakuutukset myy ja hoitaa If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike. Lisäksi ne ovat ostettavissa henkivakuutuskuntoon.fi -palvelusta. Virtaviivainen yhteistyömalli mahdollistaa järjestöjen jäsenille Suomen edullisimmat henkivakuutukset (FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta: Perustietoa henkivakuutuksesta, 2016). Alennukset ovat merkittävät, suurimmillaan yli 70 %.

Kalevan muu asiakaspalvelu sekä hallinnolliset palvelut toteutetaan yhteistyössä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön kanssa, sijoituspalvelut toteuttaa Sampo Oyj:n sijoitusyksikkö.

Vaihteleva vuosi

Kalevan tehtävänä on tarjota vakuutuksia yhteistyökumppaneidensa jäsenille sekä hoitaa olemassa olevat vakuutukset ja säästöt niiden koko elinkaaren ajan. Yhtiön oman toiminnan lisäksi toteutukseen vaikuttaa toimintaympäristö. Kaleva vaikuttaa ympäristöön aktiivisesti viestimällä varautumisen tarpeesta. Toisaalta ympäristön, erityisesti regulaation ja sijoitusmarkkinan, muutoksiin on reagoitava.

Kaikkien näiden aiheiden kanssa työskenneltiin vuonna 2018. Toteutus tehtiin tiiviissä yhteistyössä

kumppaneiden kanssa. Kiitos kaikille työhön osallistuneille ja Kalevan henkilökunnalle hyvin sujuneesta vuodesta.

Erityinen kiitos asiakkaille, jotka ovat valinneet Kalevan henkivakuuttajakseen. Toivottavasti yhteistyömme jatkuu vielä pitkään.

Helsingissä, maaliskuu 2019

Timo Laitinen
toimitusjohtaja

Tilinpäätös 2018

TILINPÄÄTÖS

Kaleva-konsernin rakenne

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan konserniin kuului 31.12.2018 emoyhtiön lisäksi viisi suomalaista asunto- ja kiinteistöyhtiötä tytäryhtiöinä.

TOIMINNAN TULOS**Vakuutusmaksutulo**

Kalevan kokonaismaksutulo oli kertomusvuonna 53,5 miljoonaa euroa (59,8), josta yksilöllisen henkivakuutuksen osuus oli 22,3 miljoonaa euroa (29,9) ja muun kuin työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen osuus 31,1 miljoonaa euroa (29,8). Jatkuvia maksuja kirjattiin päättyneenä vuonna 53,3 (58,1) miljoonaa euroa. Koko Kalevan maksutulo liittyy laskuperustekorolliseen liikkeeseen tai riskihenkivakuutuksiin.

Toiminnan painopistealueella eli palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmäetuvakuuttajana Kalevalla on vahva asema. Yhteistyöjärjestöjen jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen räätälöidyn Primus-henki- ja tapaturmavakuutuksen myynti oli noin 29 000 sopimuskappaletta. Kasvua edellisvuoteen niin kappaleissa kuin euroissa oli 33 %. Primus-vakuutusten myynnissä henkivakuutusten suhteellinen osuus jatkoi kasvuaan.

Sijoitustoiminta

Kalevan sijoituskannan markkina-arvo oli vuoden 2018 päättyessä 1 411 miljoonaa euroa (1 415). Sijoituksista 59 prosenttia (58) oli korkosijoituksia, lainoja ja talletuksia, 31 prosenttia (32) osakkeita, sekä 10 prosenttia (9) kiinteistö-, pääomarahasto- sekä vaihtoehtoisia sijoituksia. Sijoituskannan jakautuma oli sijoitussuunnitelmassa asetetun tavoitteen mukainen.

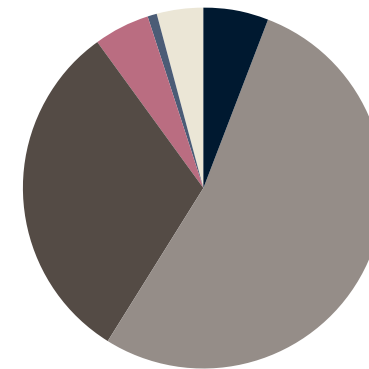

Kertomusvuoden päättyessä ulkomaisten sijoitusten osuus Kalevan sijoituskannasta oli 65 prosenttia (67). Sijoituksista 20 prosenttia (21) oli tehty euromaihin. Osakkeista ulkomaisten sijoitusten osuus oli 51 prosenttia (51) ja korkosijoituksista 80 prosenttia (85). Muita kuin euromääräisiä sijoituksia oli vuoden 2018 päättyessä 621 miljoonaa euroa (633). Tästä 89 prosenttia (82) oli suojattu valuuttakurssiriskiltä terminoimalla ja optiostrategioilla.

Sijoitusten arvostuserot olivat tilivuoden päättyessä 234 miljoonaa euroa (306), joista 220 miljoonaa euroa (276) liittyi osakkeisiin.

Kalevan korkosalkun duraatio nousi kertomusvuoden aikana 2,6 vuoteen (2,4). Korkosalkun ns. juokseva tuotto nousi 2,9 prosenttiin (2,5).

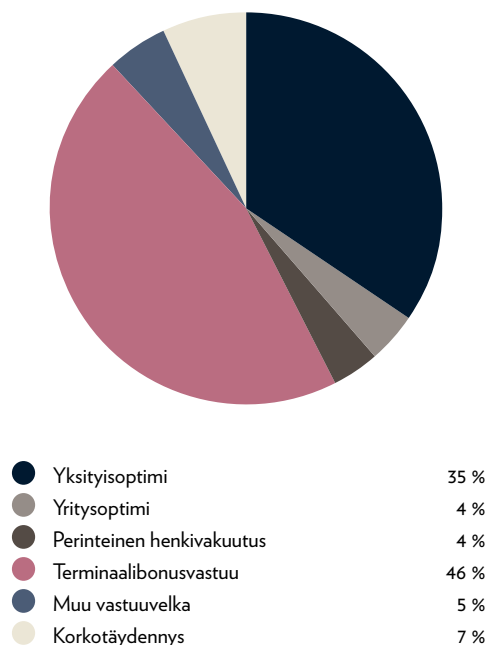
Korkosalkussa luottoriskillisten sijoitusten määrä ja osuus kasvoivat. Vuoden 2018 päättyessä näiden

**Kalevan sijoituskanta 31.12.2018
1 411 milj. €**

● Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	6 %
○ Valtioiden joukkovelkakirjalainat	0 %
● Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	53 %
○ Korkojohdannaiset	0 %
● Osakkeet	31 %
● Kiinteistöt	5 %
● Pääomasijoitukset	1 %
● Riskirahastot	4 %

sijoitusten osuus oli 89 prosenttia (79) korkosijoituksista. Luottoriskillisten sijoitusten pääpaino on edelleen pohjoismaisten yritysten ja pankkien liikkeeseen laskemissa lainoissa. USD-määräisten korkosijoitusten houkuttelevuus on pienentynyt USD-korkojen nousun ja valuuttasuojaukskustannuksen kasvun myötä, minkä johdosta näiden sijoitusten osuutta korkosalkussa pienennettiin. Rahamarkkinasijoitusten määrä ja osuus laskivat, pääasiassa luottoriskillisten sijoitusten nousun seurauksena, ja

TILINPÄÄTÖS

Kalevan vastuovelka
31.12.2018

vuoden 2018 lopussa rahamarkkinasijoitusten osuus korkosijoituksista oli 11 prosenttia (20).

Kalevan suorien kiinteistösijoitusten käypä arvo vuoden 2018 lopussa oli 53 miljoonaa euroa (52). Lisäksi kiinteistörahastoihin oli sijoitettuna 20 miljoonaa euroa (21). Koko kiinteistösijoitussalkun tuotto arvonmuutokset ja myyntivoitot mukaan lukien oli 5,2 prosenttia (3,5).

Vuoden 2018 päättyessä Sampo Oyj oli 103 miljoonan euron (122) markkina-arvolla Kalevan ylivoi- maisesti suurin osakeomistus ja yksittäinen sijoitus.

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmal- la oli 28,6 miljoonaa euroa (112,4). Tuottoihin sisältyy myyntivoittoa 18,3 miljoonaa euroa (66,3), osinkotuottoja 31,1 miljoonaa euroa (23,2) sekä arvonalennusten palautuksia 2,6 miljoonaa euroa (6,1). Vuoden 2018 sijoitustoiminnan kului- hin sisältyy arvonalennuksia, poistoja ja myynti- tappioita 30,4 miljoonaa euroa (16,2).

Kalevan sijoituskannan tuotto oli -3,5 prosenttia (6,2) käyvin arvoin laskettuna. Keskimääräiselle sitoutuneelle pääomalle tuotoksi muodostui myös -3,5 prosenttia (6,2).

Vastuuelka, asiakashyvitykset

Kalevan vastuuelka oli kertomusvuoden päät- tyessä 1 064 miljoonaa euroa (1 026), josta korvausvastuun osuus oli 40 miljoonaa euroa (40). Vastuuelka on laskettu samaa 4,5 prosentin kor- koa käyttäen kuin vakuutusmaksut, paitsi vuosina 2019 - 2022, joiden osalta vastuuelka on laskettu 0,5 %:n diskonttauskorolla. Tästä aiheutunut vas- tuuelan kasvu sisältyy vakuutusmaksuvastuuseen

omana eräänään, korkotäydennysvastuuna, ja on suuruudeltaan 72 miljoonaa euroa (91).

Vakuutusmaksuvastuuseen on varattu säästö- vakuutusten päättyessä maksettavia lisäetuja (ns. terminalibonusjärjestelmä) varten 488 miljoonaa euroa (427).

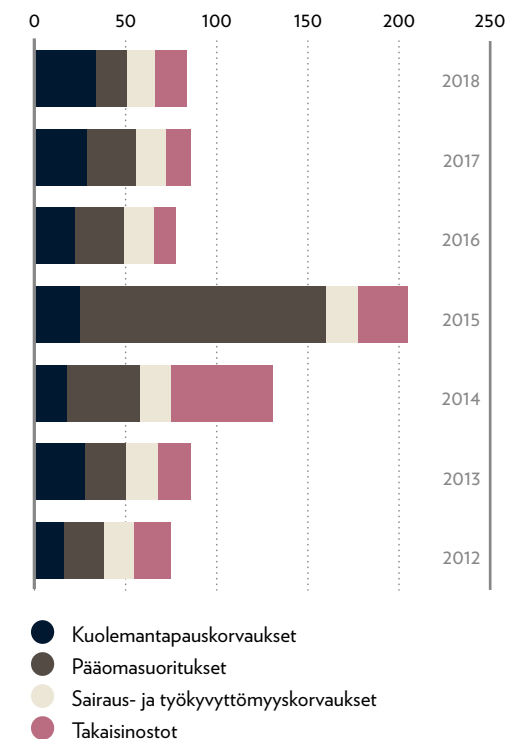
Vakuutussäästöille ei vuodelta 2018 annettu asiakashyvitystä. Myös jatkossa asiakashyvitysten jakaminen on epätodennäköistä. Lisäedet sijoitus- toiminnan perusteella annetaan pääsääntöisesti terminalibonusjärjestelmän kautta.

Korvauskulut

Kalevan korvauskulut olivat yhteensä 85,4 miljoonaa euroa (87,4). Takaisnostojen osuus maksetuista korvauksista oli 18,1 miljoonaa euroa (14,1).

Maksettuihin korvauksiin sisältyy säästövakuutus- ten lisäetujärjestelmän mukaisia vakuutuksen päät- tyessä määräytyviä lisäetuja yhteensä 31,0 miljoonaa euroa (25,6). Lisäeduista noin 11 miljoonaa euroa maksettiin sopimuksen mukaan erääntyneille säästösummille. Vakuutuksen päättyessä makset- tava lisäetu korotti maksettua säästösummaa keski- määrin 214 prosentilla (114).

Riskiliikkeen tulos oli tappiollisia sairauskulu- vakuutuksia lukuun ottamatta hyvä. Toteutuneen korvausmenon suhde perittyyn riskimaksutuloon oli vuonna 2018 noin 73 % prosenttia (72 %). Korvausmenoa kasvattavat kuolintapaussummien lisäedet ja riskituloa vähentävät annetut alennuk- set. Sairaus- ja työkyvyttömyyskorvauksia makset- tiin yhteensä 14,5 miljoonaa euroa (15,9) ja kuole- mantapauskorvauksia 34,3 miljoonaa euroa (29).

Kalevan maksetut korvaukset,
milj. €

TILINPÄÄTÖS

Liikekulut, henkilöstö

Tuloslaskelmaan kirjatut liikekulut olivat 10,5 miljoonaa euroa (8,2). Oikeamman kuvan kustannuskehityksestä saa, kun edellä oleviin lukuihin lisätään korvauskuluihin kirjattavat korvausten käsittelykulut. Näin lasketut liikekustannukset olivat 12,5 miljoonaa euroa (10).

Kalevan palveluksessa oli vuonna 2018 keskimäärin 9 henkilöä (9) kokoaikaisiksi työntekijöiksi muunnettuna.

Vakuutuksista perityt kustannuserät riittivät hyvin kattamaan toiminnasta aiheutuneet liikekulut. Liikekustannussuhde oli kertomusvuonna 77,7 prosenttia (61). Nykyisen laajuisella liiketoiminnalla myös pidemmällä aikavälillä Kalevan kustannusliikkeen arvioidaan olevan ylijäämäinen.

Tulos ja vakavaraisuus

Emoyhtiön tilikauden tulos oli -52,6 miljoonaa euroa (7,8). Tilikautena maksetut tai varatut lisäedut pienensivät emoyhtiön tulosta 103 miljoonalla eurolla (111,9). Kokonaistulos käyvin arvoin oli -30,7 miljoonaa euroa (105,1).

Emoyhtiö teki tilinpäätöksessä suunnitelman mukaiset poistot, kuitenkin enintään elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Tehdyt poistot olivat yhteensä 0,5 miljoonaa euroa. Poistoero ja samalla myös varausten kokonaismäärä oli tilinpäätöksessä 0,9 miljoonaa euroa.

Kalevan vakavaraisuus säilyy vahvana myös uudessa 1.1.2016 käyttöön tulleessa Solvenssi II -vakavaraisuuskehikossa. Solvenssi II:n asettama

vakavaraisuusvaade on suuruusluokkaa 70 miljoonaa euroa ja omat varat suuruusluokkaa 300 miljoonaa euroa standardikaavalla laskettuna. Kaleva ei sovelle laskennassaan vastuuvulkaan liittyviä siirtymäsäännöksiä. Kaleva soveltaa Solvenssi II:n mahdollistamaa osakkeiden pääomavaatimuksen siirtymäsääntöä osakeriskin laskennassa (siirtymäsäännös on voimassa 2023 saakka). Vakavaraisuusvaade ilman osakkeiden siirtymäsääntöä olisi suuruusluokkaa 75 miljoonaa euroa.

Kalevan taseen loppusumma oli 1 302 miljoonaa euroa (1 321) ja oma pääoma 217 miljoonaa euroa (271).

Tulevaisuuden näkymät

Kalevan toiminta painottuu palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmäetuvakuutuksiin. Järjestöjen jäsenille räätälöidyn tuotteen, Primuksen, myynnin uskotaan jatkuvan vilkkaana myös alkaneena vuonna. Erityisesti Internetin kautta tapahtuva myynti kasvattanee osuuttaan merkittävästi lähivuosina.

Sukupuolineutraali hinnoittelu tuli voimaan 21.12.2012 alkaen kaikissa EU-maissa. Se ei ole yhteensopiva vakuutustoiminnan keskeisimmän periaatteen, jonka mukaan maksu määräytyisi riskin mukaan, kanssa. Kalevan Primuksessa hinnoittelussa on aina otettu huomioon myös kunkin ammatti- ja toimihenkilöjärjestön vahinkokehitys. Vähintäänkin suuntaa antavan ammatin ja iän perusteella Kaleva pystyy myös jatkossa tarjoamaan alan edullisimpia henkilövakuutuksia yhteistyöjärjestöjensä jäsenille.

EU:n uusi vakavaraisuutta koskeva sääntely, niin sanottu Solvenssi II, tuli voimaan 1.1.2016. Suomessa otettiin käyttöön jo vuonna 2014 osa Solvenssi II:n hallintosäännöksistä. Vuonna 2016 voimaan tulleet uudet vakavaraisuusvaatimukset eivät aiheuta ongelmia Kalevalle. Solvenssi II edellyttää seikkaperäistä dokumentointia ja laajuudeltaan erittäin mittavaa viranomaisraportointia.

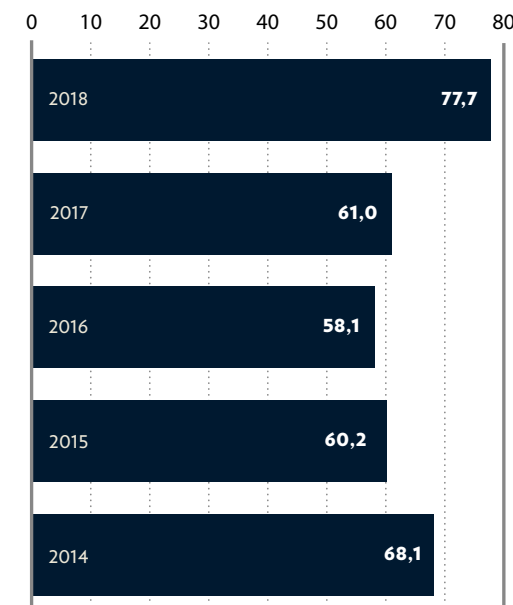
Kalevan vahva vakavaraisuusasema, kustannustehokas toimintamalli sekä hyvä sijoituskanta mahdollistanevat yhtiön harjoittaman liiketoiminnan menestyksekkään hoitamisen myös tulevaisuudessa.

Riskienhallinta

Kalevan riskit muodostuvat markkinariskeistä, luottoriskeistä, vakuutusteknisistä riskeistä, erilaisen sisäisten prosessien riskeistä eli operatiivisista riskeistä, juridisista ja compliance-riskistä, maine- ja liiketoimintariskeistä sekä regulaatorisista.

Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko yhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laajuus on määritelty muun muassa Finanssivalvonnan määräyksissä. Riskienhallintasuunnitelmaan liittyy kiinteästi toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi laadittu jatkuvuussuunnitelma, jota ylläpidetään ja testataan säännöllisesti. Jatkuvuussuunnitelma sisältää myös poikkeusolojen varautumissuunnitelman.

Riskeistä ja riskienhallinnasta on laadittu tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty Kalevan riskienhallinnan yleiset periaatteet, riskienhallinnan vastuu ja valvonta, organisointi sekä prosessit ja riskit.

Liikekustannussuhde, %

TILINPÄÄTÖS

**Solvenssisuhde =
Solvenssi II:n Omat varat
jaettuna Solvenssi II:n
vakavaraisuusvaatimuksella**

Päivämäärä	Solvenssisuhde
1.1.2016	387 %
31.12.2016	403 %
31.12.2017	436 %
31.12.2018 arvio	443 %

Yhtiön hallinto

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 24.4.2018 hallintoneuvoston jäsenmääräksi vahvistettiin 23. Erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä valittiin uudeleen **Hannu-Matti Järvinen, Jukka Mattila, Antti Palola, Pasi Pesonen, Pekka Piispasen** ja **Petri Vanhala**. Hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi valittiin **Kati Myllymäki** ja **Millariikka Rytkönen**.

Kaikkien valittujen toimikausi kestää vuonna 2021 pidettävään varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Hallintoneuvosto valitsi ylimääräisessä kevätkokouksessaan 7.6.2018 hallituksen uudeksi jäseneksi **Ilkka Tomperin** 28.5.2018 eronneen **Ville-Veikko Laukkanen** jäljellä olevaksi toimikaudeksi vuoden 2019 loppuun saakka. Hallintoneuvosto valitsi 30.10.2018 pitämässään kokouksessa puheenjohtajakseen **Antti Palolan** ja varapuheenjohtajaksi **Pekka Piispasen** seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävään vaaliin saakka. Hallintoneuvosto päätti samaisessa kokouksessa hallituksen jäsenten lukumääräksi viisi. Erovuorossa olivat hallituksen jäsenet Pekka Pajamo ja Eero O. Kasanen. **Pekka Pajamo** valittiin uudelleen kolmivuotiskaudeksi 2019-2021 ja Eero O. Kasanen tilalle uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin **Jari Sokka**, myöskin kolmivuotiskaudeksi 2019-2021.

Hallituksen jäseninä toimivat koko kertomusvuoden ajan toimitusjohtaja **Petri Niemisvirta** puheenjohtajana sekä muina jäseninä professori **Eero O. Kasanen**, talousjohtaja **Pekka Pajamo** ja johtaja **Timo Harju**. Johtaja

”

**Kalevan vahva vakavaraisuusasema,
kustannustehokas toimintamalli sekä hyvä
sijoituskanta mahdollistanevat yhtiön harjoittaman
liiketoiminnan menestyksekkään hoitamisen
myös tulevaisuudessa.**

Ville-Veikko Laukkanen toimi hallituksen varapuheenjohtajana 28.5.2018 saakka ja Pekka Pajamo tämän jälkeen 7.6.2018 lähtien. **Ilkka Tomperi** toimi uutena hallituksen jäsenenä 7.6.2018 lähtien.

Yhtiön toimitusjohtajana vuonna 2018 on toiminut DI **Timo Laitinen**.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan jakokelpoinen vapaa oma pääoma oli tilinpäätöksessä 208 612 704,91 euroa. Hallitus ehdottaa, että yhtiön tilikauden tappio 52 648 875,14 euroa kateetaan varmuusrahastosta. Lisäksi ehdotetaan, että takuupääomalle maksetaan korkoa 840 000,00 euroa.

Jos ehdotus hyväksytään, yhtiön rahastot ovat seuraavat:

Takuupääoma	euroa	8 409 396,32
Pohjarahasto	euroa	168 187,93
Varmuusrahasto	euroa	207 630 394,55
Muut rahastot	euroa	142 310,36
Rahastot yhteensä	euroa	216 350 289,16

Tuloslaskelma

1 000 euroa	2018	2017
Vakuutustekninen laskelma		
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo	53 523	59 824
Jälleenvakuuttajien osuus	-171	-174
	53 352	59 650
Sijoitustoiminnan tuotot	129 295	205 363
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-85 413	-87 404
Korvausvastuun muutos	-173	2 416
	-85 586	-84 988
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-37 985	-70 734
Liikekulut	-10 529	-8 186
Sijoitustoiminnan kulut	-100 722	-92 995
Vakuutustekninen tulos	-52 176	8 111
Muu kuin vakuutustekninen laskelma		
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	206	183
Tuloverot	-679	-519
Tilikauden voitto / tappio	-52 649	7 776

Tase

1 000 euroa	2018	2017
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	470	317
	470	317
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	22 513	22 822
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	12 215	10 488
	34 728	33 310
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	406 200	399 111
Rahoitusmarkkinavälineet	735 405	676 111
	1 141 604	1 075 222
	1 176 333	1 108 532
Saamiset		
Muut saamiset	15 307	2 488
	15 307	2 488
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	2	2
Muut aineelliset hyödykkeet	52	52
	54	54
Rahat ja pankkisaamiset	103 121	202 356
	103 175	202 410
Siirtosaamiset		
Korot ja vuokrat	6 363	7 357
Muut siirtosaamiset	101	165
	6 464	7 522
	1 301 748	1 321 269

1 000 euroa	2018	2017
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Takuupääoma	8 409	8 409
Pohjarahasto	168	168
Muut rahastot		
Varmuusrahasto	261 119	254 184
Hallituksen käyttövarat	142	142
Tilikauden voitto	-52 649	7 776
	217 190	270 679
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	917	1 123
	917	1 123
Vakuutustekninen vastuuvelka		
Vakuutusmaksuvastuu	1 023 496	985 510
Korvausvastuu	40 230	40 057
	1 063 726	1 025 567
Velat		
Ensivakuutustoiminnasta	126	114
Jälleenvakuutustoiminnasta	185	176
Muut velat	6 633	22 511
	6 944	22 802
Siirtovelat		
	12 971	1 097
	1 301 748	1 321 269

Rahoituslaskelma

1 000 euroa	2018	2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta / voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	-52 176	8 111
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	38 158	68 317
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	18 740	9 114
Realisoitumattomat kurssivoitot / -tappiot	-3 048	1 502
Suunnitelman mukaiset poistot	415	463
Muut oikaisut	4 804	-55 970
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	6 894	31 537
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-11 558	143
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	1 083	2 262
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-3 581	33 942
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-14 270	-9 743
Maksetut välittömät verot	-679	-519
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	-18 530	23 681
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-18 530	23 681
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-301 744	-459 975
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	222 138	433 394
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-259	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-79 865	-26 581
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksetut osingot / takuupääoman korot ja muu voitonjako	-840	-840
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-840	-840
RAHAVAROJEN MUUTOS	-99 235	-3 740
Rahavarat tilikauden alussa	202 356	206 096
Rahavarat tilikauden lopussa	103 121	202 356
	-99 235	-3 740

Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. valuuttakurssimuutosten takia.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen vakuutusyhtiölakia, sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiötyksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antamaa asetusta sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä noudatetaan osakeyhtiö- ja kirjanpitolain säännöksiä ja kirjanpitoasetusta siten kuin vakuutusyhtiölaissa ja STM:n asetuksessa säädetään.

Konsernitilinpäätös ja osakkuusyritysten yhdisteleminen

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan tytäryhtiöitä ja osakkuusyrityksiä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Yhdisteleminen on jätetty tekemättä KPL 6 luvun 3 §:n ja 12 §:n nojalla, sillä yhdisteleminen ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Koska tällöin konsernitilinpäätös ei poikkea emoyrityksen tilinpäätöksestä, ei yhtiö vuodesta 2012 lähtien laadi erillistä konsernitasetta ja -tuloslaskelmaa eikä konsernin liitetietoja ja rahoituslaskelmaa. Liitetiedot tytär- ja osakkuusyrityksistä ovat KPA 4 luvun 3 §:n mukaiset.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, saamisluonteiset sijoitukset, ja velat on muutettu Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskikurssiin. Muut sijoitukset on arvostettu hankintahetken valuuttakurssiin tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän kurssiin, lukuun ottamatta sijoitusomaisuusluonteisia osakkeita, joiden ar-

vostamisessa ei ole eroteltu valuuttakurssin ja markkina-arvon vaikutusta. Saamisten ja sijoitusten valuuttakurssierot esitetään sijoitustoiminnan erissä muut tuotot ja kulut muista sijoituksista.

Arvostus ja jaksotus

Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot.

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä hankintamenoon. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. itse tehtyjä atk-järjestelmiä sekä vuokrahuoneistojen perusparannuksia.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Rakennukset ja rakennelmat esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon suuruisina. Sijoituksista aiemmin tehtyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa tulosvaikutteisesti enintään alkuperäiseen hankintamenoon. Käyttöomaisuusluonteisten kiinteistösijoitusten arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden olennaisuuteen ja pysyvyyteen. Joidenkin kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvoihin sisältyy aikaisempina vuosina tehtyjä arvonorotuksia.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin teh-

dyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään hankintahinnassaan tai sitä alemmassa käyvässä arvossa, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä.

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Ne esitetään taseessa pääsääntöisesti hankintameno määräisinä. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintameno välinen erotus jaksotetaan korkotuottoihin vastaeränä niiden hankintameno. Korkotuotot jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Tällä menetelmällä korkotuotot jaksotetaan rahoitusinstrumentin juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan. Jaksotettua hankintamenoa alennetaan vain muilla kuin yleisen korkotason vaihtelusta johtuvilla arvonalentumisilla ja arvonalennukset palautetaan, mikäli rahoitusmarkkinaväline käypä arvo myöhemmin nousee yli alennettua hankintamenoa, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset esitetään nimellisarvossa tai sitä alemmassa käyvässä arvossa. Saamisluonteisten sijoitusten pääomiin liittyvät luottotappiot käsitellään arvonalentumisina.

Johdannaisopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Kirjanpidollisesti ei-suojaavan johdannaisopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin negatiivinen erotus kirjataan kuluksi.

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään omana rivinä sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset merkitään sidotussa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon.

Sijoitusten kirjanpitoarvon ja liitetiedoissa esitettävän jäljellä olevan hankintameno erotus muodostuu arvonorotuksista ja osakkuusyritysten pääomaosuusmenetelmän mukaisista osuuskertymistä.

Poistot

Aineettomista hyödykkeistä, rakennuksista ja niiden ainesosista sekä kalustosta tehdään suunnitelman mukaiset poistot evl:n maksimipoistoina.

Poistot	vuotta tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5
Liikearvo	5 - 10
Konserniliikearvo ja -reservi	3 - 10
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 10
Poistot	% menojäännös
Rakennukset käyttötarkoituksen perusteella	4 - 7
Rakennusten ainesosat	25
Atk-laitteet ja autot	25
Muu kalusto	25

TILINPÄÄTÖS

Sijoitusomaisuusluonteisten kiinteistöjen rakennuksille kohdistetuista tuloutetuista arvonorotuksista tehdään vuosittain rakennusten keskimääräistä taloudellista käyttöaikaa vastaava suunnitelman mukainen poisto.

Käyvät arvot

Rahoitusvälineet, joille on luotettavat markkinat, käypänä arvona käytetään julkisen kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusinstrumenttien tilinpäätöspäivän ostokurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia. Jos rahoitusinstrumentille kokonaisuutena ei ole olemassa julkista noteerausta, mutta sen osatekijöille on olemassa toimivat markkinat, käypä arvo määritetään osatekijöiden markkinahintojen perusteella. Muille

rahoitusvälineille ja talletuksille käypä arvo voidaan määrittää yleisesti hyväksyttyjä arvostusmenetelmiä käyttäen ja mikäli näillä menetelmillä ei saada määritettyä luotettavaa käypää arvoa, käypänä arvona voidaan pitää todennäköistä luovutushintaa, jaksotettua hankintamenoa tai jäljellä olevaa hankintamenoa.

Muiden vakuutusyhtiöiden osakkeiden, joille ei ole markkina-arvoa, käypänä arvona käytetään varovaisesti arvioitua todennäköistä luovutushintaa tai sen puuttuessa substanssiarvoa. Konserniyritysten osakkeiden käypänä arvona käytetään substanssiarvoa tai jäljellä olevaa hankintamenoa ja osakkuusyritysten käypänä arvona pääomaosuusmenetelmän mukaista arvoa tai substanssiarvoa.

Lainasaamisten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alempaa todennäköistä arvoa.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot määritetään kohteittain Finanssivalvonnan määräysten edellyttämällä tavalla perustuen yhtiön omien ja tapauskohtaisesti ulkopuolisten asiantuntijoiden laskelmiin ja lausuntoihin.

Kulut toiminnoittain

Oman organisaation liikekulut sekä poistot aktivoituista atk-järjestelmistä ja kalustosta kirjataan tuloslaskelmaan toimintokohtaisesti. Osa niistä kohdistetaan suoraan toiminnoille, osa vuosittain tehtävän työaikatutkimuksen perusteella. Näin ollen toimintojen prosentuaalinen osuus vaihtelee vuosittain. Toimintokohtaiset kulut esitetään tuloslaskelmassa liikekuluissa (vakuutusten hankinta- ja hoito- sekä hallintokulut), maksetuissa korvauksissa (korvaustoiminnan hoitokulut), sijoitustoiminnan kuluissa (kiinteistö- ja muun sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kulut).

Muut tuotot ja kulut

Muissa tuotoissa ja kuluissa esitetään liikearvon ja konserniliikearvon poiston sekä konsernireservin vähennyksen lisäksi erät, joilla on selvä yhteys konsernin varsinaiseen toimintaan.

Verot ja tilinpäätössiirrot

Tuloverot

Tuloslaskelmassa välittömät verot esitetään suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verot

Yhtiöllä ei ole olennaisia kirjanpidon ja verotuksen väliaikaisista jaksotuseroista johtuvia eroja.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Suomen kirjanpitoa ja verotusta koskevien säännösten perusteella yhtiöt voivat kirjata tilinpäätökseensä eräitä verovaikutteisia vapaaehtoisia varauksia sekä suunnitelman ylittäviä poistoja. Vapaaehtoiset varaukset ja suunnitelman mukaisen poistojen ja elinkeinoverotuksessa sallittujen kokonaispoistojen erotus esitetään tuloslaskelman erässä tilinpäätössiirrot ja kertynyt erotus taseessa tilinpäätössiirtojen kertymänä. Tilinpäätössiirrot ja niiden kertymä esitetään niistä johtuvaa laskennallista verovelkaa vähentämättä.

Vastuuvetka

Vastuuvetka on jaettu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen sen mukaan, onko vakuutustapahtuma sattunut ennen tasepäivää vai myöhemmin. Suurin osa vastuista on diskontattu. Vastuuvetkan laskennassa käytetty diskonttauskorko on yhtiön hallituksen hyväksymien laskuperusteiden mukainen ja täyttää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen n:o 610/2008 vaatimukset.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan vakuutuskohtaisesti. Vakuutusmaksuvastuu on diskontattu maksuperusteissa käytetyllä laskuperustekorolla 4,5 prosenttia. Kalevan vakuutusmaksuvastuun laskennassa käytettävä diskonttauskorko on edellisestä poiketen seuraavaksi neljäksi vuodeksi (2019–2022) 0,5 prosenttia. Vuosien 2019–2022 osalta 0,5 prosentin diskontatun vakuutusmaksu-

”

Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisätujen antamista vakuutuksenottajille eikä takuupääoman omistajille maksettavaa korkoa.

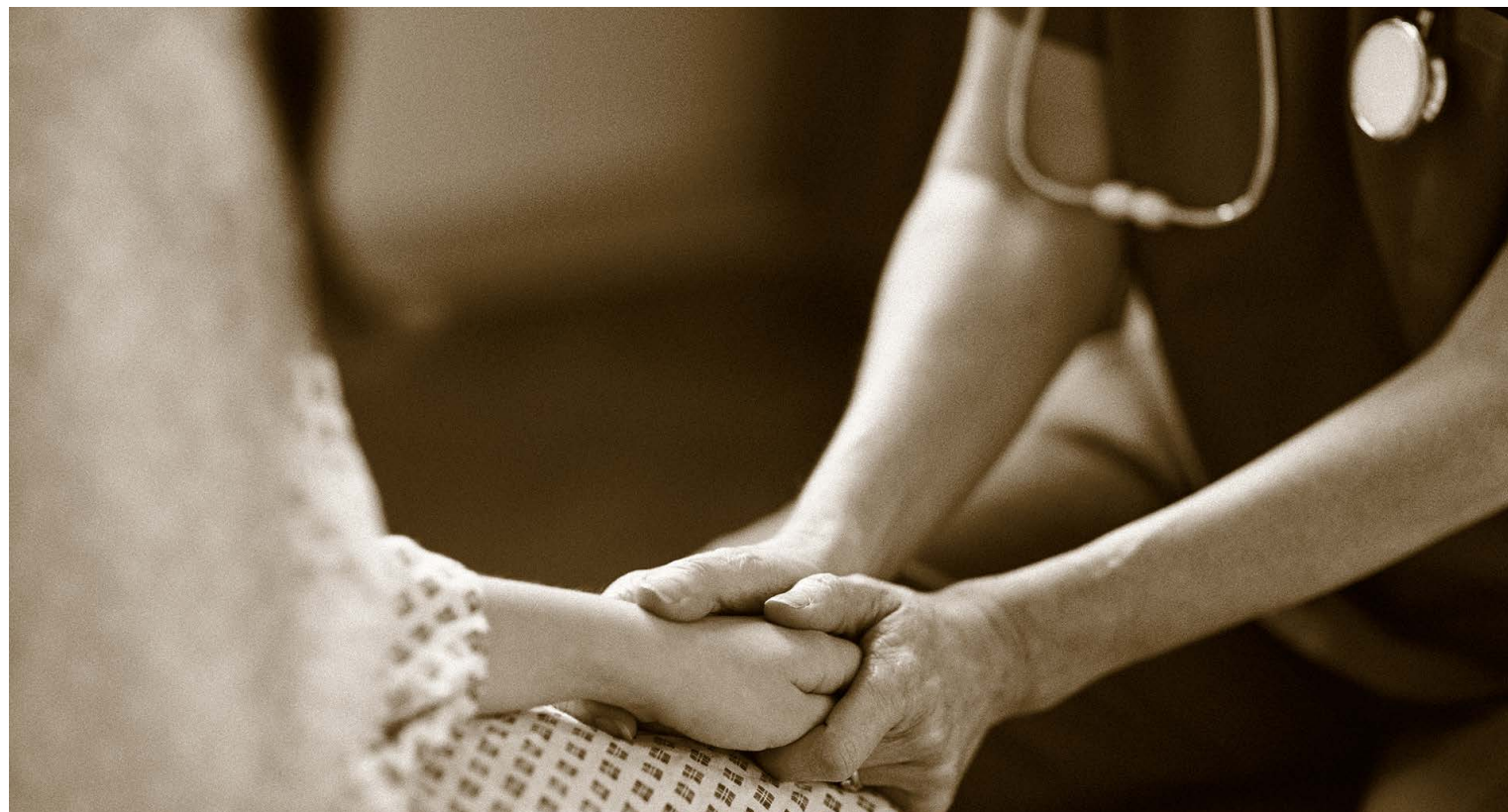
vastuun ja vuosien 2019–2022 osalta 4,5 prosentin diskontatun vakuutusmaksuvastuun erotus on täydennetty vastuovelkaan nimellä korkotäydennys. Vakuutusmaksuvastuun laskennassa ei ole käytetty zillmeerausta. Säästövakuutuksen päätyttyä määräytyvien lisäetujen vastuuksi on merkitty arvio niiden maksettavasta määrästä säästösummien ja kuolemantapausten yhteydessä vuonna 2019 ja muiden osalta mahdollinen enimmäismäärä takaisinostojen yhteydessä 1.1.2019.

Korvausvastuuta laskettaessa vain alkaneiden eläkkeiden korvausvastuussa käytetään diskonttausta. Alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu on diskontattu maksuperusteissa käytetyllä laskuperustekorolla 4,5 prosenttia.

Henkivakuutuksen kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutus sopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin. Mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät ole esteenä, kohtuullinen osa ylijäämästä on palautettava lisäetuina näille vakuutuksille.

Kalevan lisäetujärjestelmä kattaa sekä riski- että säästöhenkivakuutusliikkeen. Riski- ja henkivakuutusliikkeen ylijäämää palautetaan vakuutuksenottajille korotettujen kuolemantapaussummien ja maksualennusten muodossa. Sijoitustoiminnan tuottoa hyvitetään säästöhenkivakuutuksille laskuperustekoron lisäksi vakuutuksen voimassa

ollessa vuosittain päätettävänä asiakashyvityksinä ja vakuutuksen päätyttyä määräytyvinä ylimääräisinä lisäetuina.

Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisäetujen antamista vakuutuksenottajille eikä takuupääoman omistajille maksettavaa korkoa.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksilla. Lisäksi on vakuutusyhtiössä hoidettuja lisäeläketurvajärjestelyjä. Eläkevakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Liitetiedot

1 000 euroa	2018	2017
1 VAKUUTUSMAKSUTULO		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	53 523	59 824
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	53 523	59 824
ENSIVAKUUTUKSEN VAKUUTUSMAKSUTULO		
Henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	22 324	29 940
Muu tapaturma ja sairaus	10 803	11 223
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	104	117
Muu ryhmähenkivakuutus	20 293	18 545
	53 523	59 824
Jatkuvat vakuutusmaksut	53 250	58 102
Kertamaksut	273	1 722
	53 523	59 824
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	53 419	59 708
2 MAKSETUT KORVAUKSET		
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	79 969	80 954
Muu tapaturma ja sairaus	5 445	6 450
Maksetut korvaukset yhteensä	85 413	87 404
Takaisinostot	18 070	14 102
Säästösummien takaisinmaksut	16 648	26 684
Muut	50 695	46 618
Maksetut korvaukset yhteensä	85 413	87 404
3 LISÄEDUT		
Maksetut riskivakuutusten lisäedut ja lisäetuvastuun muutos	-72 074	-86 373
Maksetut terminaalibonukset	-30 975	-25 564
Tilikautena varattujen ja maksettujen henkivakuutusten lisäetujen vaikutus vakuutustekniseen tulokseen	-103 049	-111 937

1 000 euroa	2018	2017
4 KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
TULOSLASKELMAN ERÄ LIIKEKULUT		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 189	981
Muut vakuutusten hankintamenot	3 462	2 785
	4 651	3 766
Vakuutusten hoitokulut	4 033	3 099
Hallintokulut	1 836	1 328
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet (-)	9	-8
	10 529	8 186
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
Korvausten hoitokulut	1 922	1 825
Liikekulut	10 529	8 186
Sijoitusten hoitokulut	3 264	3 390
	15 715	13 401

Liitetiedot

1 000 euroa	2018	2017
5 SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY		
SIJOITUSTOIMINNAN TUOTOT		
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	291	559
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	5 106	4 513
	5 396	5 072
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	31 061	23 242
Korkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	25 958	25 725
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	46 057	78 866
	103 077	127 833
Yhteensä	108 473	132 905
Arvon alentumisten palautukset	2 552	6 119
Myyntivoitot	18 269	66 338
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	129 295	205 363
SIJOITUSTOIMINNAN KULUT		
Kulut kiinteistösijoituksista	-4 927	-3 854
Kulut muista sijoituksista	-51 121	-62 727
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut muille kuin saman konsernin yrityksille	-14 270	-9 725
Yhteensä	-70 317	-76 307
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-21 292	-15 233
Rakennusten suunnitelmapoistot	-309	-363
	-21 601	-15 597
Myyntitappiot	-8 804	-1 091
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-100 722	-92 995
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvонkorotuksia ja niiden oikaisua	28 573	112 368
SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO TULOSLASKELMASSA	28 573	112 368
Sijoitustoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyvät		
Sijoitustoiminnan valuuttakurssierot	-2 643	19 792

Liitetiedot

1 000 euroa	2018			2017		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
6 SIOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO						
KIINTEISTÖSIOITUKSET						
Kiinteistöt	11 986	12 995	14 600	12 294	13 304	14 400
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	9 113	9 519	27 884	9 113	9 519	26 825
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	12 215	12 215	12 215	10 488	10 488	10 488
	33 313	34 728	54 699	31 895	33 310	51 713
MUUT SIOITUKSET						
Osakkeet ja osuudet	406 200	406 200	626 281	399 111	399 111	675 519
Rahoitusmarkkinavälineet	735 405	735 405	729 548	676 111	676 111	687 412
	1 141 604	1 141 604	1 355 829	1 075 222	1 075 222	1 362 931
	1 174 918	1 176 333	1 410 528	1 107 117	1 108 532	1 414 644
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää: korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	1 760			2 670		
Kirjanpitoarvo sisältää: tuloutettuja arvonorotuksia		1 415			1 415	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			234 195			306 112

Liitetiedot

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
-------	------------	-----	---------------------	-------------------------------	---------------------------

7 YHTIÖN OMISTAMAT TOISTEN YHTIÖIDEN OSUUDET MUISSA SIOITUKSIS

OSAKKEET

ABB Ltd	Sveitsi	50 000	0,00	795	832
Adidas AG	Saksa	9 480	0,00	1 663	1 729
Amer Sports Oyj - A	Suomi	643 184	0,55	6 287	24 679
AMG Advanced Metallurgical Group NV	Alankomaat	21 940	0,07	618	618
Asiakastieto Group Oyj	Suomi	370 907	1,55	5 420	9 124
Atea ASA	Norja	264 850	0,24	2 159	2 955
BASF SE	Saksa	31 305	0,00	1 891	1 891
Boliden AB	Ruotsi	75 000	0,03	1 404	1 404
Borregaard ASA	Norja	200 000	0,20	648	1 504
CapMan Oyj - B	Suomi	1 138 200	0,77	1 134	1 675
Cargotec Oyj - B	Suomi	78 834	0,14	2 106	2 106
Caverion Oyj	Suomi	483 836	0,35	2 463	2 463
Cerved Information Solutions SpA	Italia	202 463	0,10	1 449	1 449
Continental AG	Saksa	20 390	0,01	2 462	2 462
Coor Service Management Holding AB	Ruotsi	400 000	0,42	1 665	2 746
Deutsche Post AG	Saksa	75 710	0,01	1 810	1 810
DNA Oy	Suomi	291 488	0,22	3 351	4 979
Duerr AG	Saksa	27 520	0,04	840	840
Essity AB - B	Ruotsi	90 000	0,01	1 910	1 910
Expro International Group Holdings	Iso-Britannia	139 812	0,34	2 019	2 595
F-Secure OYJ	Suomi	1 836 073	1,16	3 965	4 251
GEA Group AG	Saksa	46 284	0,03	1 041	1 041
General Motors Co	Yhdysvallat	17 915	0,00	523	523
GlaxoSmithKline PLC	Iso-Britannia	154 753	0,00	2 577	2 580
Hexagon AB	Ruotsi	35 000	0,01	1 393	1 393
HIQ International AB	Ruotsi	147 199	0,26	679	679
Huhtamäki Oyj	Suomi	98 514	0,09	2 477	2 667
Knorr-Bremse AG	Saksa	7 121	0,00	560	560
Kone Oyj - B	Suomi	190 000	0,04	5 771	7 912
Kuehne + Nagel International AG	Sveitsi	15 431	0,01	1 730	1 730
Lassila & Tikanoja OYJ	Suomi	200 000	0,52	2 992	2 992

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton SA	Ranska	7 777	0,00	1 524	2 008
Metso OYJ	Suomi	229 143	0,15	4 121	5 247
Nestle SA	Sveitsi	28 092	0,00	1 880	1 989
Nokia OYJ	Suomi	500 000	0,01	2 515	2 515
Nokian Renkaat OYJ	Suomi	163 787	0,12	4 393	4 393
Oriola Oyj	Suomi	1 477 942	0,81	2 924	2 924
Orkla ASA	Norja	225 000	0,02	1 513	1 539
Outotec OYJ	Suomi	550 000	0,30	1 691	1 691
Ramirent OYJ	Suomi	100 000	0,09	545	545
Reckitt Benckiser Group PLC	Iso-Britannia	37 649	0,01	2 531	2 531
Recordati SpA	Italia	44 601	0,02	1 351	1 351
Roche Holding AG	Sveitsi	17 838	0,00	3 853	3 853
SAF-Holland SA	Saksa	85 853	0,19	962	962
Sampo OYJ	Suomi	2 672 719	0,48	9 361	102 659
SAP AG	Saksa	18 741	0,00	1 167	1 629
Schneider Electric SA	Ranska	36 943	0,01	2 206	2 206
Seadrill Ltd	Iso-Britannia	68 095	0,07	580	580
Silmaasema Oyj	Suomi	200 000	1,40	870	870
Software AG	Saksa	62 527	0,08	1 975	1 975
Teleste OYJ	Suomi	824 641	4,34	4 106	4 338
Terveystalo Oy	Suomi	733 683	0,57	5 888	5 888
Tikkurila Oyj	Suomi	650 000	1,47	7 813	7 813
Unilever NV - CVA	Alankomaat	42 087	0,00	1 585	1 996
Uponor OYJ	Suomi	232 412	0,32	2 003	2 003
Vaisala Oyj - A	Suomi	381 600	1,29	3 098	6 296
Valmet Corp	Suomi	456 970	0,30	2 514	8 203
Walt Disney Co/The	Yhdysvallat	7 444	0,00	713	713
Wärtsilä Oyj Abp	Suomi	471 106	0,08	5 639	6 546
YIT OYJ	Suomi	600 000	0,28	3 063	3 063
Zalando SE	Saksa	62 275	0,02	1 397	1 397

Yhteensä		149 583	285 821
-----------------	--	----------------	----------------

MUUT OSAKKEET

		18 635	22 500
Osakkeet yhteensä		168 218	308 321

Liitetiedot

Rahasto-osuus	Kotivaltio	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
---------------	------------	-------------------------------	---------------------------

RAHASTO-OSUUDET

Allianz RCM Europe Equity Growth W	Luxemburg	8 324	14 713
Comgest Growth Asia Ex Japan USD I Acc Class	Irlanti	3 061	8 442
DJ STOXX 600 OPT HEALTHCARE	Irlanti	1 978	4 303
Fourton Odysseus	Suomi	5 399	9 238
Fourton Stamina	Suomi	6 374	8 199
INVESTEC GSF-ASIA PACIFIC-I	Iso-Britannia	14 341	21 407
iShares Core S&P 500 ETF	Yhdysvallat	20 904	36 579
iShares SMI ETF	Sveitsi	6 275	6 275
KJK Fund III S.C.A. SICAV-RAIF A EUR	Luxemburg	538	538
LUX Mandatum Life Global Brands Equity Fund SICAV-SIF C EUR Share Class	Luxemburg	10 000	10 016
Mandatum Life SICAV-UCITS European Small&Midcap Equity Fund S3 EUR cap.	Luxemburg	9 397	9 397
Mandatum Life SICAV-UCITS Nordic High Yield Total Return Fund B EUR cap.	Luxemburg	20 000	20 861
MFS European Value Fund Z	Luxemburg	10 000	24 700
MFS MER-EUROPE SM COS-IIEUR	Luxemburg	4 000	7 383
The Forest Company Limited	Iso-Britannia	1 042	1 042

YHTEENSÄ

121 631 183 091

MUUT RAHASTO-OSUUDET

New Russian Generation - B	Iso-Britannia	451	451
----------------------------	---------------	-----	-----

RAHASTO-OSUUDET YHTEENSÄ

122 082 183 543

Pääomarahasto	Kotivaltio	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
---------------	------------	-------------------------------	---------------------------

PÄÄOMARAHASTOT

AlbaCore Partners I Feeder ICAV	Irlanti	8 500	9 256
Amanda III Eastern Private Equity L.P.	Suomi	1 133	1 140
Amanda IV West L.P.	Suomi	2 818	2 968
Amanda V East L.P.	Suomi	2 351	2 477
Apollo Offshore Energy Opportunity Fund Limited	Iso-Britannia	1 390	1 409
Avenue Energy Opportunities Fund L.P.	Yhdysvallat	9 031	11 492
Broad Street Loan Partners 2013 Europe L.P.	Iso-Britannia	2 303	2 403
Broad Street Loan Partners III Offshore	Iso-Britannia	4 396	4 568
Broad Street Real Estate Credit Partners II Treaty Fund, L.P.	Iso-Britannia	780	943
Broad Street Real Estate Credit Partners III Offshore Fund, L.P.	Iso-Britannia	730	760
Capman Real Estate I Ky	Suomi	2 148	2 148
eQ PE SF II	Suomi	1 750	2 065
EQT Credit (No.2) L.P.	Iso-Britannia	512	3 015
EQT Credit (No.3) L.P.	Iso-Britannia	633	633
EQT VI (No.1) L.P.	Iso-Britannia	2 970	3 654
European Capital Private Debt Fund	Iso-Britannia	4 479	4 892
Highbridge Liquid Loan Opportunities Fund, L.P.	Iso-Britannia	19 489	23 465
HPS Specialty Loan Fund 2016, L.P.	Iso-Britannia	10 175	10 665
M&G Debt Opportunities Fund II	Irlanti	4 403	5 595
M&G Debt Opportunities Fund III	Irlanti	10 000	10 405
MB Equity Fund IV Ky	Suomi	1 084	1 099
ML Vuokratontit I Ky	Suomi	4 162	4 380
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership	Iso-Britannia	1 265	1 885
Oaktree Real Estate Debt Fund (Cayman), L.P.	Iso-Britannia	3 134	3 173
Saka Hallikiinteistöt Ky	Suomi	12 489	13 125
Specialty Fund III	Iso-Britannia	2 913	2 913
Vencap Syndication Trust 121202 Class Fund	Iso-Britannia	739	3 471

YHTEENSÄ

115 777 133 998

MUUT PÄÄOMARAHASTOT

Capman Buyout VIII Fund A.L.P.	Iso-Britannia	76	290
EQT V (No.1) L.P.	Iso-Britannia	39	113
EQT VIII (NO. 2) SCSP	Luxemburg	6	6
Goldman Sachs Loan Partners I Offshore B, L.P.	Iso-Britannia	0	10

YHTEENSÄ

122 419

PÄÄOMARAHASTOT YHTEENSÄ

115 899 134 418

SIJOITUKSET MUISSA OSAKKEISSA JA OSUUKSISSA YHTEENSÄ

406 200 626 281

Liitetiedot

1 000 euroa	1.1-31.12.2018
8 OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA	
Takuupääoma 1.1.-31.12.2018	8 409
Pohjarahasto 1.1.-31.12.2018	168
Varmuusrahasto 1.1.	254 184
Takuupääoman korkoon	-840
Siirto edellisten kausien voittoon / tappioon	7 776
Varmuusrahasto 31.12.	261 119
Hallituksen käyttövarat	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 1.1.	142
Hallituksen käyttövarat 31.12.	142
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	7 776
Takuupääoman korkoon	-840
Varmuusrahastosta	-6 936
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	0
Tilikauden tulos	-52 649
YHTEENSÄ	217 190
LASKELMA VOITONJAKOKELPOISISTA VAROISTA	
Tilikauden voitto	-52 649
Varmuusrahasto	261 119
Hallituksen käyttövarat	142
VOITONJAKOKELPOISET VARAT YHTEENSÄ	208 613

Kpl	2018	2017
9 TAKUUPÄÄOMAN JAOTTELU		
Osuuksien määrä (kappaletta, kolme ääntä / 5 000 osuutta)	50 000	50 000
Nimellisarvo / osuus (euroa)	168	168

Yhtiön hallituksella ei ole valtuutusta takuupääoman korotukseen, optio-oikeuksien antamiseen eikä vaihtovelkakirjalainan ottamiseen.

1 000 euroa	2018	2017
10 VASTUUT		
LEASING- JA VUOKRAVASTUUT		
Myöhemmin maksettavat	39	48
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	24	0
YHTEENSÄ	63	48

1 000 euroa	2018	2017
JOHDANNAISKAUPAN VAKUUDEKSI ANNETUT PANTIT, KIRJA-ARVO		
Käteinen ¹⁾	0	10 570
¹⁾ 1) Rahoitusvakuuslain mukaisessa siirrossa vakuudeksi annetut käteiset varat 0,0 (10,6) sisältyvät tase-erään muut velat. Rahoitusvakuuslain mukaisessa siirrossa vakuudeksi saadut käteiset varat 0,0 (0,0) sisältyvät tase-erään muut saamiset.		
SIJOITUSSITOUMUKSET		
Pääomarahastot	72 829	79 711
ARVONLISÄVEROTUKSEN RYHMÄREKISTERÖINTIIN LIITTYVÄ YHTEISVASTUUMÄÄRÄ		
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva kuuluu If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike arvonlisäverovelvollisuusryhmään. Ryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilittämättä olevista arvonlisäveroista.		
Konserniyhtiöt	27	26
Yhteistoimintayritykset	569	805
ALV-ryhmä yhteensä	596	831

	2018		2017	
	Käypä arvo *	Kohde-etuus	Käypä arvo *	Kohde-etuus
JOHDANNAISSOPIMUKSET				
Ei-suojaavat				
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset, ei suojaavat			3 907	100 000
Valuuttajohdannaiset				
Terminisopimukset, avoimet	891	551 950	6 669	528 601
Terminisopimukset, suljetut				14 086
Optiosopimukset				
Asetetut	63	12 885	145	8 873
	954	564 835	10 721	651 560

* Optiosopimusten käyvät arvot sisältävät sekä saatua että maksettua preemiota.

Ei -suojaavien johdannaissopimusten negatiiviset arvostuserot on kirjattu kuluksi (käypä arvo =0)

Suojaavien johdannaissopimusten positiiviset arvostuserot on kirjattu tuotoksi siltä osin kuin suojatusta sopimuksesta on kirjattu kuluja (käypä arvo = 0). Yhtiöllä ei ole muita vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 pykälän 3 momentin mukaisia vastuusitoumuksia.

Liitetiedot

1 000 euroa	2018	2017	2016	2015	2014
11 TUNNUSLUVUT					
MUUT TUNNUSLUVUT					
Vakuutusmaksutulo	53 523	59 824	64 851	63 593	61 422
Liikekustannussuhde prosentteina kuormitustulosta	77,7 %	61,0 %	58,1 %	60,2 %	68,1 %
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	-3,5 %	6,2 %	5,9 %	9,3 %	5,5 %
Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin)	0,2 %	8,4 %	1,7 %	10,6 %	6,9 %
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	9	9	11	10	11
Tasoisusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	0	0	0	0	16 409
Henkivakuutusyhtiön tulosanalyysi					
Vakuutusmaksutulo	53 352	59 650	64 676	63 451	61 298
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset	28 573	112 368	123 560	99 358	44 958
Maksetut korvaukset	-85 413	-87 404	-80 260	-205 927	-132 558
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoisusmäärän muutosta	64 890	43 619	-63 148	159 671	78 549
Liikekulut	-10 529	-8 186	-7 562	-8 368	-9 287
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoisusmäärän muutosta	50 873	120 048	37 268	108 185	42 961
Muut tuotot ja kulut	0	0	0	0	114
Liikevoitto tai -tappio	50 873	120 048	37 268	108 185	43 074
Tasoisusmäärän muutos	0	0	0	16 409	-769
Lisäedut (asiakasedut)	-103 049	-111 937	-25 818	-99 668	-37 687
Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-52 176	8 111	11 449	24 926	4 618
Tilinpäätössiirrot	206	183	534	46	36
Tuloverot ja muut välittömät verot	-679	-519	-638	-426	-320
Tilikauden voitto tai tappio	-52 649	7 776	11 345	24 546	4 335
KOKONAISTULOS					
Liikevoitto / -tappio eli voitto tai tappio ennen tasoisusmäärän muutosta, lisäetuja (asiakasetuja), satunnaisia erä, tilinpäätössiirtoja ja veroja	50 873	120 048	37 268	108 185	43 074
+/- taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos	-81 594	-14 948	-35 277	32 136	38 836
Kokonaistulos	-30 721	105 100	1 991	140 321	81 910

Liitetiedot

SIIJOITUSJAKAUMA KÄYVIN ARVOIN

1 000 euroa	Perusjakauma				Riskijakauma			
	2018		2017		2018		2017	
Korkosijoitukset yhteensä	895 007	59,7 %	948 427	58,5 %	895 007	59,7 %	948 427	58,5 %
Joukkovelkakirjalainat	798 675	53,3 %	759 442	46,8 %	798 675	53,3 %	859 096	53,0 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	96 332	6,4 %	188 985	11,7 %	96 332	6,4 %	89 331	5,5 %
Osakesijoitukset yhteensä	477 486	31,8 %	542 559	33,5 %	477 486	31,8 %	542 559	33,5 %
Noteeratut osakkeet	408 880	27,3 %	466 579	28,8 %	408 880	27,3 %	466 579	28,8 %
Pääomasijoitukset	19 169	1,3 %	20 635	1,3 %	19 169	1,3 %	20 635	1,3 %
Noteeraamattomat osakkeet	49 437	3,3 %	55 346	3,4 %	49 437	3,3 %	55 346	3,4 %
Kiinteistösijoitukset yhteensä	72 253	4,8 %	73 524	4,5 %	72 253	4,8 %	73 524	4,5 %
Suorat kiinteistösijoitukset	52 600	3,5 %	52 300	3,2 %	52 600	3,5 %	52 300	3,2 %
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	19 653	1,3 %	21 224	1,3 %	19 653	1,3 %	21 224	1,3 %
Muut sijoitukset	54 703	3,6 %	56 906	3,5 %	54 703	3,6 %	56 906	3,5 %
Muut sijoitukset	54 703	3,6 %	56 906	3,5 %	54 703	3,6 %	56 906	3,5 %
Sijoitukset yhteensä	1 499 448	100,0 %	1 621 416	100,0 %	1 499 448	100,0 %	1 621 416	100,0 %
Johdannaisten vaikutus								
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä					1 499 448	100,0 %	1 621 416	100,0 %
Jvk-salkun modifioitu duraatio	2,9							

SIIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE

1 000 euroa	Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
Tuotto € / % sitoutuneelle pääomalle	2018	2018	2018	2017	2016	2015	2014
Korkosijoitukset yhteensä	19 993	924 417	2,1 %	-2,8 %	5,0 %	2,9 %	4,3 %
Lainasaamiset	0	0	0,0 %	0,0 %	-100,0 %	4,3 %	6,6 %
Joukkovelkakirjalainat	20 120	796 712	2,5 %	-3,2 %	6,1 %	3,4 %	5,4 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	-127	127 705	-0,2 %	-1,3 %	0,1 %	1,8 %	0,5 %
Osakesijoitukset yhteensä	-79 238	531 946	-14,4 %	24,4 %	7,4 %	16,8 %	8,0 %
Noteeratut osakkeet	-78 268	455 077	-16,3 %	26,4 %	8,5 %	16,1 %	7,0 %
Pääomasijoitukset	4 178	22 117	20,8 %	12,6 %	11,1 %	14,2 %	18,3 %
Noteeraamattomat osakkeet	-5 148	54 753	-9,5 %	13,1 %	-4,6 %	23,1 %	11,0 %
Kiinteistösijoitukset yhteensä	3 724	73 369	5,2 %	3,5 %	4,0 %	14,7 %	-0,9 %
Suorat kiinteistösijoitukset	1 918	52 300	3,7 %	4,5 %	4,3 %	7,6 %	4,5 %
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	1 806	21 069	8,9 %	0,5 %	3,2 %	30,2 %	-27,2 %
Muut sijoitukset	4 967	56 182	9,3 %	7,5 %	13,3 %	15,4 %	11,3 %
Muut sijoitukset	4 967	56 182	9,3 %	7,5 %	13,3 %	15,4 %	11,3 %
Sijoitukset yhteensä	-50 553	1 585 914	-3,5 %	6,2 %	6,1 %	9,6 %	5,7 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut							
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-50 553		-3,5 %	6,2 %	5,9 %	9,3 %	5,5 %

Tunnuslukujen laskentakaavat

VAKUUTUSMAKSUTULO

Ennen jälleenvakuuttajien osuutta

LIIKEKUSTANNUSSUHDE PROSENTTEINA KUORMITUSTULOSTA

(liikekulut + korvausten selvittelykulut) / kuormitustulo

LIIKEKUSTANNUSSUHDE PROSENTTEINA TASEEN LOPPUSUMMASTA

(liikekulut + korvausten selvittelykulut) / aloittavan taseen loppusumma

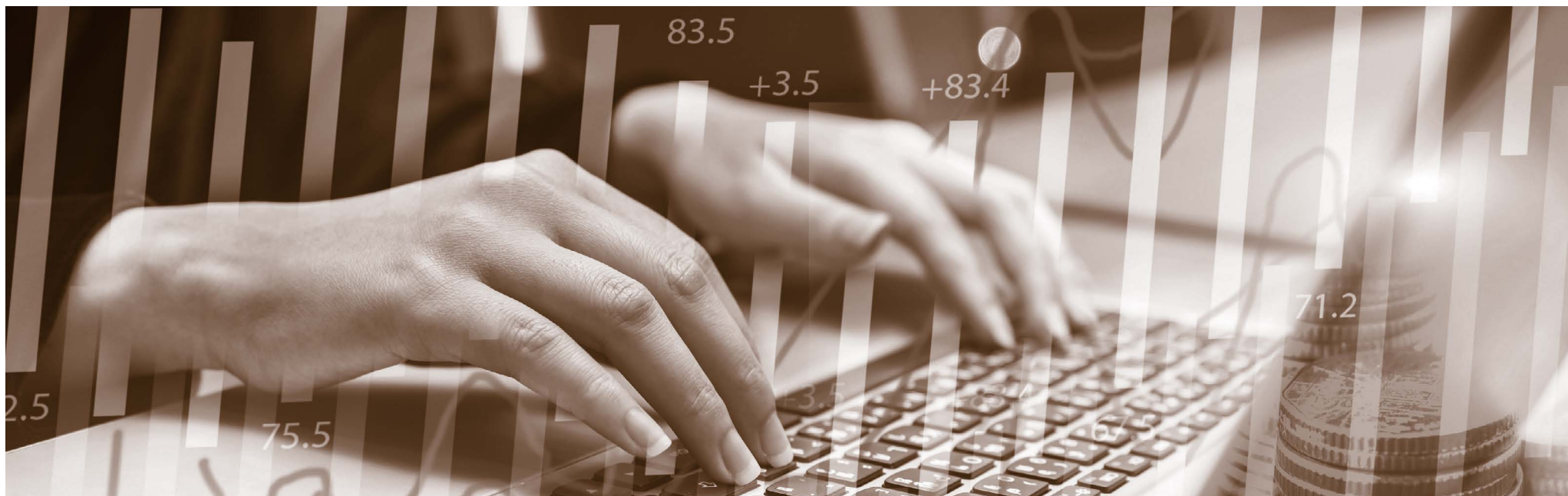
SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE

Sijoitusten tuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan laskettu ns. mukautettua Dietzin kaavaa käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun käypään arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

KOKONAISPÄÄOMAN TUOTTO PROSENTTEINA (KÄYVIN ARVOIN)

(Liikevoitto + vieraan pääoman korot ja kulut + vastuuvelan perustekorko + arvonorotusrahastoon kirjattu arvonorotus/peruutus + sijoitusten arvostuserojen muutos) / (taseen loppusumma + sijoitusten arvostuserot)
(nimittäjässä vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Tilintarkastuskertomus

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan (y-tunnus 0200628-9) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa

voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton hallitukselle annettun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet yhtiölle muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisuuden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisuuden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Tilintarkastuskertomus

Olemme täyttäneet kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin riskeihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnollemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessaamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös

laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudelli-

siin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

Merkittävä arvioidun olennaisen virheellisuuden riski	Miten riskiä käsiteltiin tilintarkastuksessa
Vakuutustekninen vastuuvulka <i>Viittaamme Tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin</i> Tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 vakuutusteknisen vastuuvulan määrä oli 1.067 miljoonaa euroa (31.12.2017: 1.026 miljoonaa euroa), joka kattaa 98 % yhtiön veloista ja on siten yhtiön suurin yksittäinen velkaerä. Henkivakuutustoiminnan vakuutussopimusvelat perustuvat arvioon tulevista korvausmaksuista. Arvio perustuu oletuksiin, joihin sisältyy epävarmuutta. Oletusten muutoksilla voi olla olennaisia vaikutuksia velkojen arvostukseen. Keskeisiin oletuksiin sisältyvät käytetty korkokanta ja vakuutettujen elinajan odote.	Tilintarkastustoimenpiteinä arvioimme esimerkiksi konsernin vakuutussopimusvelkojen laskentaprosessin hallintoa sekä testasimme vakuutussopimusvelkojen laskentaan liittyvien avainkontrollien tehokkuutta. Arvioimme käytettyjen laskentamenetelmien ja oletusten asianmukaisuutta sekä laskimme itsenäisesti uudelleen valittuja sopimuskohtaisia vastuuvulkoja. Käytimme sisäisiä aktuaarejamme arvioimaan käytettyjen oletusten asianmukaisuutta.

Tilintarkastuskertomus

- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastus-evidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen

valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 24.4.2002 alkaen yhtäjaksoisesti 17 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu

toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 27.2.2019

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Kristina Sandin
KHT

Riskienhallinnan liitetiedot

1. Kalevan riskienhallintaperiaatteet 31.12.2018

1.1 Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riski on oleellinen ja luontainen osa Kalevan toimintaympäristöä ja liiketoimintaa. Riskienhallinnan avulla toimintaan kohdistuvat erilaiset riskit pyritään tunnistamaan mahdollisimman hyvin. Riskienhallintaprosessin avulla varmistutaan myös siitä, että erilaisia riskejä voidaan arvioida, rajoittaa ja valvoa. Tavoitteena on rajata riskit Kalevan hallituksen hyväksymälle tasolle kaikkien toimintojen osalta.

Riskeille on asetettu kvantitatiiviset rajat. Riskienhallinnan valvontarajoja ja menettelytapojen noudattamista seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista tulee arvioida ja raportoida viipymättä.

Kaleva on Sampo-konsernin yhteistoimintayhtiö, joka tekee läheistä yhteistyötä Sampo Oyj:n ja Sammon tytäryhtiön Mandatum Henkivakuutus-osakeyhtiön (Mandatum Life) ja If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike (If) kanssa. Tästä syystä Kaleva noudattaa soveltuvin osin Sampo-konsernin riskienhallintaperiaatteita, joissa myös vakuutus toiminnan erityispiirteet on otettu huomioon.

1.2 Riskienhallinnan vastuu ja valvonta

Kalevan hallituksella on vastuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan riittävydestä. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintasuunnitelman, jälleenvakuutus suunnitelman, sijoitus suunnitelman ja muut yleisohjeet, joiden mukaan riskien-

hallinta ja sisäinen valvonta organisoidaan yhtiön eri toiminnoissa. Hallitus vahvistaa vuosittain myös sisäisen tarkastuksen suunnitelman, jolla erityisesti operatiivisiin riskeihin painottuva tarkastustoiminta kohdistetaan valittuihin tuotealueisiin ja prosesseihin.

Kalevan toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnan toteuttamisesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Tämä koskee myös yhtiön ulkoistamia toimintoja. Liiketoiminta-alueet ovat vastuussa omien operatiivisten riskiensä tunnistamisesta, arvioinnista, seurannasta ja hallinnasta.

Riskienhallintaan liittyvissä asioissa jokaisella työntekijällä on vastuu – riskienhallintatoimintoa, sisäistä tarkastusta, säännösten noudattamista valvovaa toimintoa ja aktuaaritoimintoa on tiedotettava niiden tehtävien hoidon kannalta merkityksellisistä seikoista.

1.3. Riskien luokittelu

Kalevan riskit muodostuvat markkinariskeistä, luottoriskeistä, vakuutusteknisistä riskeistä, operatiivisista riskeistä, juridisista ja compliance riskeistä, maine- ja liiketoimintariskeistä sekä regulaatorisokeistä.

Markkina- ja luottoriskejä sekä vakavaraisuutta seurataan Kalevan sijoituskomiteassa. Muita riskejä seurataan Kalevan riskienhallintakomiteassa. Lisäksi yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko osallistuu Mandatum Lifen Vakuutusriskien komiteaan ja Mandatum Lifen Operatiivisten riskien komiteaan.

1.4. Riskienhallinnan dokumentointi

Riskienhallintaan liittyvä dokumentointi on tehty Vakuutusyhtiö lain ja EIOPA:n ohjeiden mukaisesti. Dokumentointi ei keskity pelkästään yhtiön riskienhallintasuunnitelmaan; mm. hallinnon yleiskuvauksessa, sisäisen valvonnan politiikassa, sijoitus suunnitelmassa, vastuullisen vakuutusmatemaatikon selvityksessä sijoitus suunnitelmaa varten, jälleenvakuutus suunnitelmassa, ORSA:ssa, vastuuvaihtopolitiikassa, raportointi- ja julkistuspolitiikassa, likviditeetin hallinnan periaatteissa ja tuotekehityspolitiikassa on dokumentoitu viranomaisvaatimuksia riskienhallinnasta (esim. pääomanhallintaa, riskienhallinnan toimintaperiaatteita, vakuutusriskejä, jälleenvakuutusriskejä, varojen ja vastuiden hallintaa, likviditeettiriskejä, sijoitusriskejä jne).

2. Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan menetystä tai taloudellisen aseman heikentymistä, jotka aiheutuvat suoraan tai epäsuorasti varojen ja velkojen markkina-arvojen muutoksesta.

Kalevan sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa hyväksyttävällä riskitasolla riittävä tulos, jotta perustekorkoisissa sopimuksissa sovittu vähimmäistuotto eli laskuperustekorko voidaan kattaa. Lisäksi yhtiö pyrkii mahdollisuuksien mukaan antamaan asiakkailleen kohtuullista lisä tuottoa.

Markkinariskejä hallitaan hajauttamalla sijoituskanta instrumenteittain, sektoreittain ja eri markkinoille. Vastuuvelan ja korkosijoitusten väliselle

duraatoriskille ei ole asetettu rajoitteita. Korkosijoitukset tehdään ensisijaisesti korkonäkemyksen mukaisesti. Sijoitusten ja vastuuvaihtojen jakautumia seurataan ja hallitaan jatkuvasti.

Kalevan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitus suunnitelman, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakautuma, instrumenttikohtaiset vaihteluvälit, sijoitustoiminnan organisointi sekä päätös- ja toimivaltuudet. Sijoitus suunnitelma sisältää myös ohjeistuksen johdannaisten käytöstä. Hallituksen nimeämä sijoituskomitea valvoo sijoitus suunnitelmassa määriteltyjen periaatteiden noudattamista ja raportoi sijoitustoiminnan osalta yhtiön hallitukselle.

Kalevan markkinariskit muodostuvat pääasiassa osakesijoituksista sekä korkosijoitusten ja perustekorkoisen vastuuvaihtojen korkorisistä. Henkivakuutus toiminnan merkittävin korkoriski on se, ettei korkosijoituksilla saavuteta vastaavalle vakuutus tekniselle vastuuvaihtolalle taattua vähimmäistuottoa pitkällä aikavälillä.

Markkinariskiä on pyritty pienentämään myös vastuuvaihtoon sisältyvillä huomattavilla puskurierillä. Noin 488 miljoonan euron lisäetujen vastuuta voidaan käyttää lisäetujen maksamisen ohella myös laskuperusteista aiheutuvien tappioiden kattamiseen. Kaleva on täydentänyt vastuuvaihtokaansiten, että säästövakuutusten vastuuvaihtolalle laskeaan tilinpäätöksessä 0,5 %:n diskonttauskorolla vuosien 2019–2022 osalta. Tämä täydennys kasvattaa vastuuvaihtolaa noin 72 m€. Vakavaraisuuspääoma huomioon ottaen Kalevalla on muun

Riskienhallinnan liitetiedot

muussa markkinariskin hallitsemiseen yhteensä noin 800 miljoonan euron puskuri, joka on noin puolet sijoitusten markkina-arvosta.

2.1 Omaisuuden markkinariski

Omaisuuden markkinariskiä seurataan erilaisilla herkkyyssanalyyseillä. Sijoituskannan pitkän aikavälin arvonmuutosriskin laskennassa käytetään omaisuuslajikohtaisia, kiinteitä hajontalukuja, jotka yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain. Omaisuuden kokonaisriskiä laskettaessa oletetaan, että kaikki osamarkkinat laskevat hajontalukunsa verran yhtä aikaa, myös valuuttariski on mukana omana riskiluokkana. Yhtiön omien varojen (Solvenssi II -vakavaraisuuspääoma) pitää ylittää yhtiön vakavaraisuusvaatimus (Solvenssi II -vaade) myös kokonaisriskin toteutumisen jälkeen. Vuoden 2018 päättyessä kokonaisriski oli noin 220 miljoonaa euroa, ja Kalevalla olisi riittävä määrä vakavaraisuutta myös tällaisen shokin jälkeen.

Varojen käypien arvojen herkkyyssanalyysi eri markkinariskikenaarioissa on kuvattu alla olevassa taulukossa. Vaikutukset kuvaavat yksilöidyssä markkinamuuttujassa tapahtuvan yhtäkkisen muutoksen vaikutusta rahoitusinstrumenttien käypään arvoon 31.12.2018.

2.2 Taseen markkinariskin hallinta

Lakeihin ja muuhun sääntelyyn perustuvat vaatimukset vakuutusyhtiön vakavaraisuudelle määrittelevät reunaehdot myös Kalevan sijoitustoiminnalle. Taseeseen liittyvien markkinariskien hallinta on keskeinen osa yhtiön vakavaraisuuden hallintaa.

Uusi vakavaraisuuskehikko Solvenssi II tuli voimaan 1.1.2016 ja huomioi myös taseen markkinariskit. Solvenssi II:ssa vastuuvulka lasketaan markkinaehtoisesti; taattujen etujen vastuun, lisätujen vastuun ja riskimarginaalin summana. Markkina-koroissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat taattujen etujen vastuun määrään, sillä taattujen etujen odotetut tulevat kassavirrat diskontataan nykyhetkeen valvojan määräämällä volatilititeettikorjattulla korkokäyrällä. Kalevan terminaalibonusjärjestelmä puskuroi sijoitusomaisuudessa tapahtuvia muutoksia, joten lisätujen vastuun määrään – tulevaisuudessa annettavien lisätujen markkinaehtoisien pääoma-arvon odotusarvoon – vaikuttaa taattujen etujen vastuun määrä. Riskimarginaali lasketaan arvioimalla ensin tulevien vuosien vakavaraisuusvaatet SCR, sitten laskemalla näistä 6 % pääoman kustannus ja diskonttaamalla ne nykyhetkeen valvojan määräämällä volatilititeettikorjaamattomalla korkokäyrällä.

Kaleva soveltaa Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennassaan ns. standardikaavaa, jolloin omien varojen määrää stressataan viranomaisten määräämillä erilaisilla shokeilla (esim. osakeshokeilla, korkoshokeilla, kuolevuusshokeilla jne). Solvenssi II:n vakavaraisuusvaade on pyritty asettamaan sellaiselle tasolle, että omien varojen ollessa vakavaraisuusvaatteen suurinen, riittäisivät omat varat turvaamaan vakuutetut edut 99,5 % todennäköisyydellä yhden vuoden.

Kalevan hallitus saa säännöllisesti tietoa Solvenssi II -vakavaraisuusasemasta ja hallitukselle raportoidaan kvartaaleittain vakavaraisuusasema, ja hallitus päättää mahdollisista toimenpiteistä

31.12.2018	Korko		Osake	Muut sijoitukset
Milj. €	1 % tasoliike alas	1 % tasoliike ylös	20 % alas	20 % alas
Vuosi 2017	25	-23	-103	-30
Vuosi 2018	24	-21	-94	-29

sijoitusallokaatioon. Yhtiöllä on riittävän suurella todennäköisyydellä tarpeeksi aikaa sopeuttaa riskejä ennen kuin Solvenssi II:n omat varat alittaisivat Solvenssi II:n vakavaraisuusvaatteen SCR.

Kalevassa otettiin käyttöön 31.12.2016 uusi sisäinen riskienhallintamalli, ns. korkoriskinkantokyky-laskelma. Korkoriskinkantokyvyn tarkoituksena on varmistaa säästövakuutuksia kattavien varojen riittävyys suhteessa markkinakoroilla laskettuun arvioon markkinaehtoisesta vastuuvulasta. Riskinkantokyvylle on asetettu seurantarajat, joiden alittuessa hallitusta informoidaan asiasta. Hallitus myös tarvittaessa päättää mahdollisista toimenpiteistä seurantarajojen alittuessa. Korkoriskinkantokyky-laskelma on kuvattu tarkemmin yhtiön sijoituspolitiikassa. Kalevan hallitus saa säännöllisesti tietoa korkoriskinkantokyvystä. Vuoden 2017 päättyessä Kalevan riskinkantokyky ylitti ylimmän seurantarajan.

Sekä vakavaraisuusaseman että korkoriskinkantokyvyn raportoinnista vastaa yhtiön aktuaari.

Toimintakertomuksessa on kerrottu tarkemmin Solvenssi II -vakavaraisuusasemasta.

2.3 Sijoituskannan allokatio

Kalevan sijoitusomaisuuden käypä arvo vuoden 2018 lopussa oli 1 411 miljoonaa euroa.

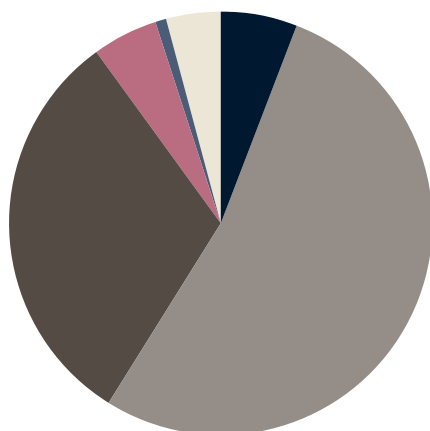
Sijoitustoiminnan tuotto vuonna 2018 oli -3,5 prosenttia käyvin arvoin laskettuna. Tuotto keskimääräiselle sitoutuneelle pääomalle oli myös -3,5 prosenttia. Kalevan korkosalkun duraatio oli 2,6 vuotta.

Seuraavissa kuvissa on esitetty Kalevan sijoitus-salkun jakaumaa eri näkökulmista.

Riskienhallinnan liitetiedot

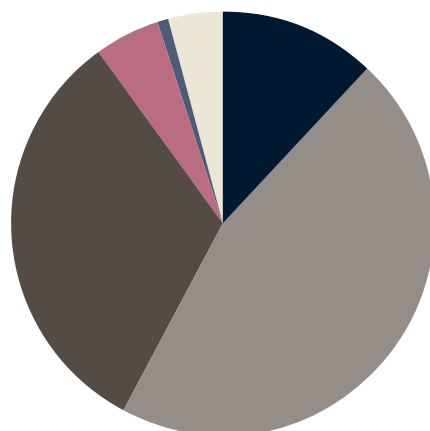
Alla olevissa kuvissa on esitetty Kalevan sijoitussalkun jakaumaa eri näkökulmista.

Sijoitussalkun allokaatio 31.12.2018
1 411 milj. €

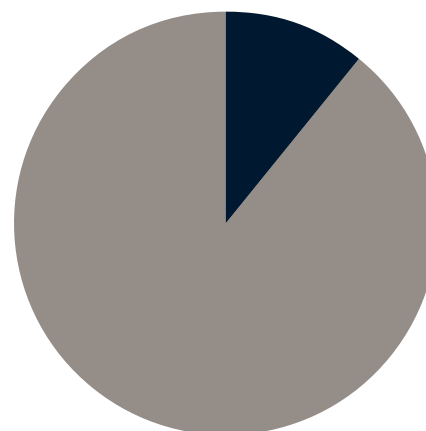
● Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	6 %
○ Valtioiden joukkovelkakirjalainat	0 %
● Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	53 %
○ Korkojohdannaiset	0 %
● Osakkeet	31 %
● Kiinteistöt	5 %
● Pääomasijoitukset	1 %
● Riskirahastot	4 %

Sijoitussalkun allokaatio 31.12.2017
1 415 milj. €

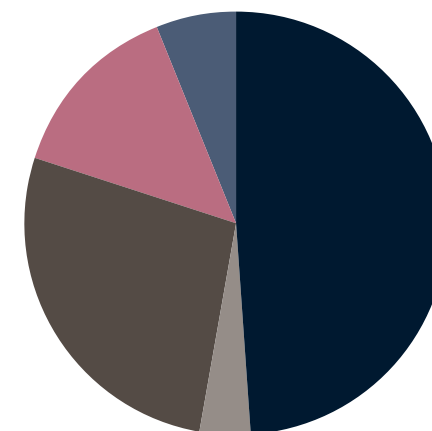
● Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	12 %
○ Valtioiden joukkovelkakirjalainat	0 %
● Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	46 %
○ Korkojohdannaiset	0 %
● Osakkeet	32 %
● Kiinteistöt	5 %
● Pääomasijoitukset	1 %
● Riskirahastot	4 %

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2018
895 milj. €

● Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	11 %
○ Valtioiden joukkovelkakirjalainat	0 %
● Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	89 %
○ Korkojohdannaiset	0 %

Osakesijoitusten allokaatio 31.12.2018
470 milj. €

● Suomi *)	49 %
● Skandinavia	4 %
● Eurooppa	27 %
● Pohjois-Amerikka	14 %
○ Itä-Eurooppa	0 %
● Kaukoit	6 %

*) Sisältää käyttöomaisuusosakkeet

Riskienhallinnan liitetiedot

2.4 Valuuttakurssiriskit

Kalevan ensivakuutuksista syntyvä laskuperuste-korkoinen vastuuvélka muodostuu kokonaan euro-määräisistä sitoumuksista. Tästä johtuen yhtiölle syntyy valuuttariskiä sijoitettaessa euroalueen ulkopuolelle. Kalevan valuuttastrategia perustuu aktiiviseen valuuttaposition hallintaan, jolla tavoitellaan sijoitussuunnitelman limiittien puitteissa tuoton saavuttamista suhteessa tilanteeseen, jossa valuuttakurssiriski on täysin suojattu. Alla olevassa taulukossa on esitetty Kalevan vastuuvélan ja sijoitusten avoin valuuttapositio (miljoonaa euroa) per 31.12.2018.

3. Luottoriskit

Luottoriskit liittyvät mahdollisiin tappioihin tai taloudellisen aseman heikentymiseen, jotka johtuvat arvopapereiden liikkeellelaskijoiden, johdannaissopimusten vastapuolten tai muiden velallisten luottokelpoisuudessa tapahtuvista muutoksista. Luottoriskiä aiheutuu sekä sijoituksista että vakuutus- ja jälleenvakuutussopimuksista.

Luottoriskit voivat realisoitua markkina-arvon alentumisena luottomarginaalien muuttuessa epäedullisesti (spread-riski) tai luottotappioiden mikáli velkainstrumentin liikkeeseenlaskija tai johdannaissopimusten tai jälleenvakuutussopimus-

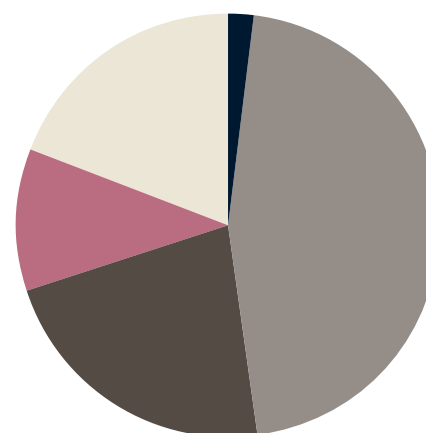
ten vastapuoli ei pysty täyttämään taloudellisia velvoitteitaan (luottotappioriski).

Velkakirjalainoihin liittyvä luottotappioriski on kasvanut edellisvuodesta. Kalevan korkosijoitusten luottoluokitusjakauma ilmenee oheisista kuvista. Luottoriskiä pyritään rajaamaan ja hallitsemaan yksityiskohtaisilla liikkeeseenlaskija- ja vastapuolilimiiteillä.

Johdannaisiin liittyviä luottotappioriskejä rajoitetaan tekemällä transaktioita vain pörsseissä (tai muilla säännellyillä markkinapaikoilla) tai luottokelpoisiksi arvioitujen vastapuolien kanssa (OTC-johdannaiset). Luottotappioriskejä hallitaan vastapuolien kanssa tehtävillä johdannaiskaupankäynnin puitesopimuksilla (ISDA -sopimukset) ja niihin mahdollisesti liitettävillä vakuusjärjestelyillä (CSA -dokumenteilla). Johdannaiskaupankäynnin vastapuolipankeille on määritelty niiden luottoluokitukseen perustuvat maksimilimiitit. Vuonna 2016 astui voimaan vaatimus määrittää korkovaihtosopimuksia keskusvastapuoliyhteisöjen kautta, mikä vähentää vastapuoliriskiä entisestään.

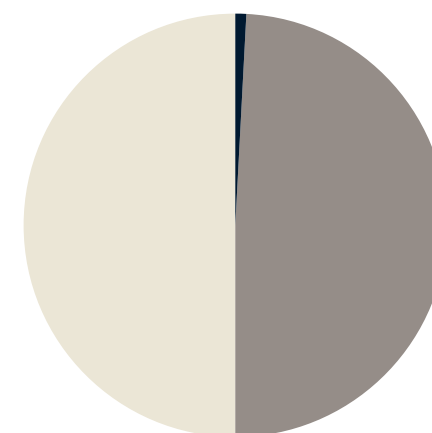
Jälleenvakuutukseen liittyvä luottotappioriski on Kalevassa vähäinen, sillä yhtiö käyttää vain rajoitusti jälleenvakuutusta.

Korkosijoitusten jakauma luottoluokituksittain

AAA	2 %
AA+ - AA-	46 %
BBB+ - BBB-	22 %
BB+ - B-	11 %
CCC+ - D	0 %
NR	17 %

Korkosijoitusten sektorijakauma

Valtiot	1 %
Pankit	49 %
Yritykset	50 %

Valuuttariski nettoasema, miljoona euroa	USD	SEK	NOK	GBP	CHF	DKK	JPY	Muut
Vakuutustekninen vastuuvélka	0	0	0	0	0	0	0	0
Sijoitukset	475	27	32	33	25	3	0	26
Johdannaiset	-470	0	-13	-33	-25	-2	-1	-11
Nettopositio, yhteensä	5	27	19	0	0	1	0	16

Riskienhallinnan liitetiedot

Sijoitusten jakauma omaisuuslajeittain, toimialasektoreittain ja luottoluokittain

Milj. € 31.12.2018	AAA	AA+ – AA-	A+ – A-	BBB+ – BBB-	BB+ – C	D	Luokitte- lematon	Korko- sijoitukset yhteensä	Osakkeet	Muut	Vastapuoli- riski	YHTEENSÄ
Arvopaperistettut jvk-lainat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perusteollisuus	-	-	6	9	5	-	3	22	17	-	-	39
Pääomahyödykkeet	-	-	4	6	1	-	13	23	47	-	-	70
Kulutustavarat	-	12	28	29	10	-	5	84	54	-	-	138
Vakuudelliset jvk-lainat	14	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	14
Energia	-	-	-	-	1	-	13	14	4	-	-	18
Rahoitus	-	104	228	66	8	-	-	405	2	-	1	408
Valtiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Valtioiden takaamat jvk-lainat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Terveystenhuolto	-	2	-	8	16	-	11	38	16	-	-	54
Vakuutus	-	-	6	14	-	-	3	23	103	-	-	126
Media	-	-	2	-	-	-	2	4	1	-	-	5
Pakkaus	-	-	-	-	-	-	2	2	3	-	-	5
Julkinen sektori, muut	-	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5
Kiinteistöala	-	-	-	11	3	-	27	41	-	53	-	94
Palvelut	-	-	-	4	29	-	12	45	18	-	-	63
Teknologia ja elektroniikka	6	-	7	-	8	-	4	25	30	-	-	55
Telekommunikaatio	-	-	-	22	10	-	-	32	7	-	-	39
Liikenne	-	-	4	3	-	-	11	17	4	-	-	22
Yhdyskuntapalvelut	-	-	-	25	6	-	-	31	-	-	-	31
Muut	-	-	-	-	5	-	1	6	3	20	-	29
Sijoitusrahastot	-	-	-	-	-	-	63	63	162	74	-	298
Vastapuolijhteisö											0	0
YHTEENSÄ	21	123	283	197	102	-	170	895	470	146	1	1 512

Riskienhallinnan liitetiedot

4. Vakuutustekniset riskit

4.1 Hinnoittelu ja vastuuvallinta

Henkivakuutuksiin sisältyvistä vakuutusteknisistä riskeistä merkittävimpiä ovat kuolleisuuteen, työkyvyttömyyteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit. Näitä riskejä on Kalevassa perinteisesti rajoitettu vakuutusehdoilla, huolellisella vastuuvallinnalla, riski- ja kustannusvastaavalla hinnoittelulla, turvasummia rajoittamalla sekä jälleenvakuutuksella.

Yksilöllisten riskivakuutusten vastuuvallinnassa käytetään pääasiassa jälleenvakuuttajan laatimia ja ylläpitämiä ohjeita. Vakuutusten hinnoittelussa lähtökohtana on ensisijaisesti maksujen turvaavuus. Tariffointi on perustunut sekä alalla yleisesti käytössä oleviin kuolleisuus- ja työkyvyttömyysfunktioihin että yhtiön omiin varsin kattaviin tilastoihin. Vuosittaisilla riskiperusteanalyseillä on seurattu hinnoittelun oikeellisuutta. Toteutuneen korvausmenon suhde perittyyn riskituloon suhteutettuna oli vuonna 2018 n. 73 % prosenttia. Korvausmenoja kasvattavat kuolintapaussummien lisäedut ja riskituloa vähentävät annetut alennukset.

Analyysien pohjalta on tarkistettu myynnissä olevien tuotteiden hinnoittelua ja vakuutusehtojen sisältöä. Työkyvyttömyys- ja sairauskuluvakuutuksissa yhtiöllä on mahdollisuus korottaa myös olemassa olevan kannan maksuja korvaussuhteen heikentyessä.

Erityisesti sairauskuluvakuutusten korvausmeno on ylittänyt elinkustannusindeksillä mitatun inflaation ja aiheuttanut tarvetta ylimääriäsiin vakuutus-

maksujen korotuksiin. Vuodelle 2019 tehdään sairauskuluvakuutukseen omavastuutyypistä riippuva hinnankorotus.

Kalevan ainoa myynnissä oleva vakuutustuote on palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen jäsenille myytävä ryhmähenki- ja ryhmätapaturmavakuutus Primus. Tuotteen hinnoittelu perustuu järjestökohtaiseen alennukseen, jota voidaan tarkistaa molempiin suuntiin järjestökohtaisen vahinkokehityksen mukaisesti. Kun sukupuolta ei voi enää käyttää tariffiteijänä, järjestön jäsenyyssä sen indikoima suuntaa antava ammattiryhmä nousee entistään tärkeämmäksi hinnoitteluteijäksi. Järjestökohtaiseen hinnoitteluun siirtyminen edellyttää riittävän laajaa historiatietoa vakuutusvuosissa mitattuna.

Eliniän yleinen piteneminen on ollut länsimaissa vallitseva trendi. Kalevan vakuutuskannassa sen aiheuttama riski on vähäinen, sillä Kalevalla ei ole eläkevakuutuksia.

Kalevan vakuutuskanta on suhteellisen hyvin hajautunut eikä sisällä merkittäviä riskikeskittymiä.

EU-tuomioistuimen 1.3.2011 antama päätös estää sukupuolen huomioon ottamisen vakuutusten hinnoittelussa ja vaikuttaa Kalevan tuotteiden hinnoitteluun. Tasa-arviodirektiivissä vuonna 2004 annettu mahdollisuus sallia tilastotietoihin perustuva sukupuolen käyttö vakuutusmaksujen ja etuuksien määrittämisessä päättyi 21.12.2012. Päätöksellä oli merkittäviä vaikutuksia, sillä koko alalla ja Kalevalla vakuutusmaksuissa ja vakuutuseduissa sukupuoli on ollut olennainen tekijä.

”

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurimmat riskit ovat vallitsevaan korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorko sekä suureen osaan vakuutuksista liittyvä oikeus maksaa lisämaksuja.

Käytännössä sukupuolineutraali hinnoittelu rikkoo vakuutusmaksujen ja -riskien välillä vallitsevaa perinteistä vastaavuutta. Sukupuolineutraaleja maksuja ja etuuksia joudutaan soveltamaan myös valtaosaan vanhoista yksityishenkilöiden vakuutussopimuksista. Poikkeuksen muodostivat vain olemassa olevat kuolemantapausturvat, joissa vakuutusmaksujen korottaminen ilman perusteena olevan kuolleisuuden merkittävää kasvua ei ole nykyisen lain mukaan mahdollista.

4.2 Suuronnettomuudet ja pandemiat

Jälleenvakuutuksella rajoitetaan erityisesti yksittäisiä kuolevuus- ja pysyvän työkyvyttömyyden riskejä. Yhtiön hallitus päättää vuosittain omalla vastuulla pidettävän riskin enimmäismäärän. Yksittäisistä kuolemantapaussummista ja yksittäisistä pysyvän työkyvyttömyyden riskisummista jälleenvakuutetaan 1,5 miljoonaa euroa ylittävä osa.

Kalevalla ei ole yhtiön hyvän vakavaraisuuden vuoksi suuronnettomuuden varalta erillistä katastrofisuoja kuin työntekijöiden ryhmähenkivakuutuspoolin osalta.

Kuolleisuuden lisääntyessä yhtiöllä on mahdollisuus pienentää vakuutussopimuksen mukaisen kuolemantapaussummien lisäksi maksettavia lisäetuja tai luopua niistä kokonaan.

Suuronnettomuudet eivät uhkaa Kalevan vakavaraisuutta. Vuonna 2004 sattuneessa Kaakkois-Aasian tsunamissa kuoli 179 suomalaista, mistä aiheutui Kalevalle vain 0,6 miljoonan euron korvausmeno. Vuonna 1994 Itämerellä upposi matkustaja-autolautta MV Estonia, jolloin 852 ihmistä menetti henkensä. Onnettomuuden johdosta on simuloitu 1 000 suomalaisen aikuisen hukkumisen vaikutusta Kalevan korvausmenoon. Tällainen

Riskienhallinnan liitetiedot

tapaus lisäisi Kalevan korvausmenoa yli 99 prosentin todennäköisyydellä alle viidellä miljoonalla eurolla.

Pandemian varalta ei ole saatavissa jälleenvakuutussuojaa kohtuullisin ehdoin. Käytettävissä ei ole myöskään luotettavia ennusteita kuolevuudesta pandemian sattuessa. Pandemian vaikutusta Kalevan vakuutuskannassa voidaan havainnollistaa käyttämällä samoja oletuksia, joihin perustui sosiaali- ja terveysministeriön 2006 julkaisema kansallinen varautumissuunnitelma influenssapandemiaa varten. Rokotteiden kohdentamista koskevassa laskelmassa käytetty skenaario ilman rokotteita merkitsee 0,2 prosenttiyksikön lisäkuolevuutta Kalevan vakuutettujen joukossa. Tällöin korvausmeno kasvaisi noin 18 miljoonalla eurolla.

Vakavalla pandemialla on suurella todennäköisyydellä sairastuvuuden ja lisäkuolleisuuden lisäksi muitakin taloudellisia seurauksia. Oletettavaa on, että samanaikaisesti sijoitusmarkkinoilla lähes kaikkien omaisuuslajien arvot alenisivat maailmanlaajuisesti, mikä pienentäisi vakavaraisuuspainoa.

4.3 Vastuuvelan korkoriski

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurimmat riskit ovat vallitsevaan korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorko sekä suureen osaan vakuutuksista liittyvä oikeus maksaa lisämaksuja. Jälkimmäinen riski pieneni merkittävästi, kun vuoden 2004 aikana Optimi-vakuutuksien lisämaksuja koskevat rajoitteet astuivat voimaan. Vuoden 2017 aikana tuli lisää rajoitteita Optimi-vakuutuksiin;

jatkossa säästömaksuja saa maksaa vain säästösuunnitelman mukaisen määrän (ei siis enää joustavia säästömaksuja). Tulevien lisämaksujen teoreettinen enimmäismäärä on vuoden 2018 lopussa suuruusluokkaa 20 m€.

Kalevan vastuuvelkaan sisältyvät vakuutussäästöt ovat kaikki perustekorkoisia 4,5 prosentin laskuperustekorolla. Yhteensä 449 miljoonan euron vakuutussäästöistä erääntyy vuonna 2019 säästöjä noin 10 miljoonaa euroa. Päätyviä säästövakuutuksia voi jatkaa ainoastaan niihin liittyvän riskiturvan osalta.

Vastuuvelka on tilinpäätöksessä diskontattu 0,5 prosentin korolla vuosien 2019–2022 ja 4,5 prosentin laskuperustekorolla muiden vuosien osalta (kohdassa 2. tarkemmin). Korkea laskuperustekorko rasittaa yhtiötä tulevaisuudessa. Sijoitusmarkkinoiden swap-korkoihin perustuvalla korkokäyrällä diskontattu säästövakuutusten taattu vastuuvelka oli 31.12.2018 suuruusluokkaa 250 miljoonaa euroa suurempi kuin 4,5 prosentilla diskontattu vastuuvelka tilinpäätöksessä. Laskelman mukaan riskittömällä korolla diskontatun säästövakuutusten taatun vastuuvelan duraatio oli 15 vuotta.

4.4 Kustannusriski

Vakuutustoimintaan liittyy myös kustannusriski eli vakuutuksista perittävät kustannuserät (kuormitustulo) eivät riitä kattamaan toiminnan vaatimia liikekuluja joko hetkellisesti tai pidemmällä aikavälillä. Kalevan vakuutustoiminnassa kustannusriski on hyvin hallinnassa, sillä ns. liikekustannus-

suhde eli liikekulut suhteutettuna kuormitustuloon on vakiintunut 70–80 prosentin tasolle. Kustannuspainetta ei ole myöskään lykätty tulevaisuuteen vakuutusten hankintakuluja jaksottamalla tai vastuuvelan zillmeerauksella.

4.5 Muut vakuutusriskit

Asiakkailla on oikeus lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen (keskeytysriski) tai mahdollisuus lopettaa vakuutussopimus ennen aikaisesta (takaisinostoriski). Osa yhtiön vakuutuksista on maksuvapaita, jolloin mahdollisessa takaisinostossa asiakas luopuu tulevaisuuden maksuvapaudestaan. Takaisinostoriskiä pienentää myös se, että asiakkaan saama lisäetu vakuutuksen päättyessä (ns. terminaalibonus) lasketaan takaisinostotilanteessa alhaisemmin perusteina kuin jos vakuutus päättyisi säästösumman maksamiseen.

5. Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on riski tappiosta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä, ihmisistä tai ulkoisista tapahtumista. Riskiluokkia ovat ainakin seuraavat luokat: sisäiset väärinkäytökset, ulkoiset väärinkäytökset, henkilöstöhallinnan puutteet, puutteet toimintatavoissa suhteessa asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoiminnan harjoittamiseen, fyysisen omaisuuden vahingoittuminen, toiminnan keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt, puutteet toimintaprosesseissa sekä ulkoisen toimintaympäristön muutokset.

Operatiivinen riski toteutuu esim. kuluina, korvauksina, maineen menetyksenä, vääränä positio-

riski- ja tulostietona tai toiminnan keskeytymisenä. Operatiivisten riskien hallinta lisää koko yhtiön sisäisten prosessien hallinnan tehokkuutta ja tuotavuutta ja vähentää tuottojen vaihtelua. Operatiivisten riskien koordinoitu hallinta antaa johdolle kokonaisvaltaisen kuvan riskien hallinnasta, toteumista sekä riski-indikaattoreiden ja ulkoisen toimintaympäristön analyysien kautta riskiaseman muutoksista.

Kalevan riskienhallintakomitea kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Sen tehtävänä on muun muassa koordinoita operatiivisten riskien hallintaa, seurata itsearviointimenetelmillä tunnistettuja operatiivisia riskejä, käydä läpi toteutuneet operatiiviset riskit sekä antaa ohjeita ja suosituksia. Riskienhallintakomitea huolehtii myös jatkuvuudesta ja valmiussuunnitelmien ylläpidosta.

Sisäinen tarkastus keskittyy toiminnassaan erityisesti operatiivisiin riskeihin ja niiden hallintaan tekemällä vuosittain yksityiskohtaisia analyyskejä etukäteen sovitusta prosesseista tai niiden osista. Tarkastukset kohdistuvat myös Kalevan ulkoistamiin palveluihin. Tarkastusraporteissa, jotka käsitellään myös yhtiön hallituksessa, esitetään havaitut puutteet sekä tarpeelliseksi katsotut parannusehdotukset.

Kalevan jatkuvuussuunnitelmaa testataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Viimeisin päivitys on tehty marraskuussa 2018. Ulkoistetut toiminnot (Mandatum, If ja Sampo) tekevät omat jatkuvuussuunnitelmansa, joissa on huomioitu Kalevan liiketoiminta.

Riskienhallinnan liitetiedot

Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko vakuutusyhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laajuus on ohjeistettu Finanssivalvonnan määräyksissä. Voimassaoleva riskienhallintasuunnitelma hyväksyttiin Kalevan hallituksessa helmikuussa 2018.

6. Juridiset ja compliance-riskit

Juridinen ja compliance-riski on riski siitä, että yhtiö ei joiltakin osin noudattaisi voimassaolevaa lainsäädäntöä, viranomaismääräyksiä, vakuutus-ehtoja tai yhtiön antamia omia sisäisiä ohjeita. Vakuutusehtoihin ja muuhun asiakasmateriaaliin liittyvät puutteet ja virheet katsotaan osaksi operatiivisia riskejä.

Toimitusjohtaja yhdessä yhtiön päälakimiehen ja Mandatum Lifen lakiasiainyksikön kanssa valvoo, että Kalevassa noudatetaan edellä mainittuja määräyksiä ja ohjeita. Lakiasiainyksikkö seuraa lainsäädäntöä ja viranomaisten määräyksiä, ohjeita ja suosituksia. Päälakimies vastaa siitä, että yhtiön sisäisiin ohjeistuksiin tehdään viranomaispäätöksistä ja vastaavista aiheutuvat päivitykset.

7. Liiketoiminta- ja maineriskit

Maineriski on riski siitä, että asiakasinformaatioissa tai muussa julkisessa informaatioissa olevista virheistä, puutteista tai harhaanjohtavista tiedoista tai yhtiön toiminnan seurauksena syntyisi tai voisi syntyä laajaa haittaa asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden luottamukselle yhtiötä kohtaan. Useimmat maineriskin toteutumiseen vaikuttavista yksittäisistä riskitekijöistä kuuluvat operatiivisiin riskeihin.

Liiketoimintariskillä tarkoitetaan Kalevan liiketoimintaympäristöön liittyviä riskejä, jotka voivat realisoituessaan vaarantaa tai estää yhtiön valitseman strategian toteutumisen tai heikentää yhtiön kannattavuutta ja vakavaraisuutta. Odottamattomat muutokset liiketoimintaympäristössä voivat liittyä yleiseen taloudelliseen kehitykseen, institutionaaliseen ympäristöön (mm. lainsäädäntö), teknologisiin innovaatioihin sekä kilpailukentän muutoksiin.

Liiketoiminta- ja maineriskin hallinnasta vastaa ensisijaisesti toimitusjohtaja.

8. Regulaatoriskit

Vakuutusala on kohdannut ja kohtaa yhä lähi-vuosina paljon uutta sääntelyä. Jos kaikkea tätä ei implementoida oikein, voi yhtiö altistua compliance-riskille (kappale 6.). On myös mahdollista, että liiketoimintaympäristö muuttuisi niin paljon, että liiketoiminta voisi muuttua tappioliseksi (kappale 7.).

Sääntelyn lisääntyminen kasvattaa yhtiön liiketuloja. Solvenssi II toki korostaa riskienhallintaa ja sen merkitystä yhtiön toimintaan, mutta toi mukanaan melkoisesti kustannuksia ja hallinnollista työtä (esim. reilut 60 uutta raporttia). Kalevan yhteistyö Solvenssi II -asioissa Mandatum Lifen kanssa pienentää sekä näitä kustannuksia että hallinnollista työtä.

9. ORSA

Kaleva teki ORSA:n (oma riski- ja vakavaraisuusarvio) tilanteesta 30.9.2018 Vakuutusyhtiö-

lain vaateiden mukaisesti. Tämän arvion perusteella yhtiön valitsemaan liiketoimintastrategiaan ei liity sellaisia riskejä, jotka vaarantaisivat yhtiön vakavaraisuutta.

10. Riskienhallinnan näkymät

Solvenssi II tuli voimaan 1.1.2016 ja on nyt ollut voimassa kolme vuotta. Kaleva on julkaissut internet-sivuillaan Solvenssi II:n vaatiman ”Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevan kertomuksen” vuosilta 2016 ja 2017. Toimintakertomuksessa on ennakoarvio 31.12.2018 vakavaraisuusasemasta;

Kalevan vakavaraisuusasema säilyy vahvana myös uudessa kehikossa.

Riskienhallintaa ja riskienhallintamenetelmiä kehitetään yhtiössä jatkuvasti.

Sijoitustoiminnan suurena haasteena on edelleen poikkeuksellisen alhainen korkotas. Euro-alueen korkojen odotetaan pysyvän alhaisella tasolla vielä pitkään. Kalevan korkosalkku sisältää hyvin paljon yrityslainoja, joiden erääntyessä varojen jälleensijoitus on haasteellista.

HALLINTO

Hallinto

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja

Antti Palola

puheenjohtaja
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Varapuheenjohtaja

Pekka Piispanen

johtaja
Akava ry

Jäsenet

Matti Apunen

Matti Bergendahl

toimitusjohtaja
Realia Group Oy

Aija Bärlund

MBA
Oy Aija Bärlund Ab

Tommi Grönholm

järjestöjohtaja
Insinööriliitto IL

Hannu-Matti Järvinen

valtuuston puheenjohtaja
Tekniikan Akateemiset TEK

Timo Korpijärvi

sijoituspäällikkö
Teollisuusliitto ry

Teemu Lehtinen

toimitusjohtaja
Veronmaksajain Keskusliitto ry

Jukka Mattila

talousjohtaja
Palvelualojen ammatti-liitto PAM ry

Tarja Munukka

johtaja
Ammattiliitto Pro ry

Katriina (Kati) Myllymäki

toiminnanjohtaja
Suomen Lääkäriliitto ry

Heidi Nieminen

puheenjohtaja
Posti- ja logistiikka-
alan unioni PAU ry

Pasi Pentikäinen

toimitusjohtaja
Pentik Oy

Pasi Pesonen

järjestöjohtaja
Opetusalan
Ammattijärjestö OAJ ry

Maija Pihlajamäki

puheenjohtaja
Julkis- ja yksityisalojen
toimihenkilöliitto Jyty ry

Matti Rihko

Millariikka Rytkönen

puheenjohtaja
Tehy ry

Jan Saarinen

talouspäälikkö
Julkisten ja hyvinvointi-
alojen liitto JHL ry

Saana Siekkinen

johtaja
SAK ry

Erkki Solja

konsernijohtaja
Kiilto Oy

Jore Tilander

toiminnanjohtaja
Suomen Lakimiesliitto ry

Petri Vanhala

puheenjohtaja
Paperiliitto ry

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvostolle on esitelty Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan vuoden 2018 toimintakertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus. Hallintoneuvosto, jolla ei esitetyn johdosta ole huomautettavaa, jättää toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle sekä ehdottaa, että toimintakertomus ja tilinpäätös vahvistettaisiin ja että hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä, 27. päivänä maaliskuuta 2019

Hallintoneuvoston puolesta

Antti Palola

Puheenjohtaja

Tilintarkastaja

Varsinainen

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Kristina Sandin

KHT

Hallitus

Hallituksen sihteeri

Timo Vuokila, 53
lakiasiaintojohtaja
Mandatum Henki-
vakuutusosakeyhtiö

Timo Harju, 43
Head of Sales and Service
If Vahinkovakuutus Oyj,
Suomen sivuliike

Varapuheenjohtaja

Pekka Pajamo, 56
johtaja
Keskinäinen työeläke-
vakuutusyhtiö Varma

Puheenjohtaja

Petri Niemisvirta, 49
toimitusjohtaja
Mandatum
Henkivakuutusosakeyhtiö

Jari Sokka, 58
filosofian kandidaatti

Ilkka Tomperi, 43
sijoitusjohtaja, kiinteistöt
Keskinäinen työeläke-
vakuutusyhtiö Varma

Kalevan luottamusmiehet

(Suluissa toimikauden päättymisvuosi)

Esko Ahonen (2025)
kunnanjohtaja
Evijärvi

Eero Broman (2021)
toimitusjohtaja
Joensuu

Outi Ervasti (2021)
rehtori
Oulu

Sari Essayah (2021)
kansanedustaja
Lapinlahti

Jyrki Kasvi (2021)
kansanedustaja
Espoo

Kati Kiljunen (2021)
toiminnanjohtaja
Pori

Johanna Koivuniemi (2025)
osastonhoitaja
Kauhajoki

Jukka Laiterä (2021)
yritysjohdon konsultti
Turku

Merja Laitinen (2025)
seurasihteeri
Hyvinkää

Janne Laulumaa (2021)
elektroniikkatyöntekijä,
pääluottamusmies
Raisio

Kirsi Leväpelto (2025)
KTM
Turku

Anne Liimola (2021)
OAJ Pirkanmaan
alueasiamies
Tampere

Lasse Lindholm (2025)
yhteyspäällikkö
Turku

Salla Luomanmäki (2021)
toiminnanjohtaja
Helsinki

Sallamaari Muhonen
(2021)
viestintäkonsultti
Helsinki

Petteri Nokkala (2021)
konsernijohtaja
Muurame

Birgit Palm (2025)
luokanopettaja
Kuopio

Anne Kisk (2021)
talous- ja henkilöstöjohtaja
Vantaa

Katja Porvari (2021)
laboratoriopäällikkö
Oulu

Juha Puro (2025)
teknikko
Kemi

Tero Ristimäki (2025)
puheenjohtaja
Tampere

Kari Ruonti (2021)
yrittäjä
Turku

Reijo Salmi (2025)
työehtoasiamies
Tampere

Eero Seppänen (2021)
erityisluokanopettaja
Sipoo

Janne Seurujärvi (2025)
elinkeinojohtaja
Ivalo

Pirjo Sirviö (2025)
tutkimuskoordinaattori
Oulu

Tiina Stark (2025)
kirurgiaan erikoistuva lääkäri
Espoo

Satu Tietari (2025)
toiminnanjohtaja
Säkylä

Tapani Tuominen (2025)
vakuutusmatemaatikko
Turku

Johanna Åström-Pietilä
(2025)
häätäkeskuspäivystäjä
Oulu

Kalevan takuupääoman omistajat

31.12.2018	Osuudet	%	Äänet ^{*)}
Sampo Oyj	15 000	30	9
Varma	15 000	30	9
Osakevarma	10 000	20	6
Mandatum Life	5 000	10	3
Mandatum Life Palvelut Oy	5 000	10	3
Yhteensä	50 000	100	30

^{*)} ennen leikkauksia, 3 ääntä per 5 000 osuutta

Luottamusmiehillä, jotka yhtiökokouksessa edustavat noin 235 000:ta vakuutuksenottajaosakasta, on yhteensä 30 ääntä. Takuupääoman omistajilla on yhteensä 30 ääntä ennen vakuutusyhtiölain 5 luvun 9 §:n mukaisia äänileikkauksia.

Lisäedut

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen

Yleistä

Tässä kerrotut periaatteet pyrkivät antamaan riittävän kuvan säästövakuutusten lisäetujen keskeisistä määräytymisperusteista. Tarkka matemaattinen laskentamalli sisältää lisäksi erilaisia koko kantaa koskevia vuosittaisia täsmäytyksiä sekä tuotekohtaisia laskentaparametrien eroja.

Kalevalla on oikeus muuttaa periaatteita ja järjestelmän yksityiskohtia milloin tahansa.

Nämä lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet eivät ole osa vakuutus sopimusta.

Säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet

Kalevan lisäetujärjestelmän tavoite on jakaa vakuutuksille lisäetuna niiden tuottamaa ylimäämää mahdollisimman oikeudenmukaisesti, ottaen kohtuullisessa määrin huomioon sekä näille vakuutuksille annettavien lisäetujen kokonaismäärän että niiden jakautumisen osalta näiden vakuutusten tuottaman ylimäämän määrä ja muodostumistapa. Lisäedut eivät saa vaarantaa lain mukaan määräytyvien vakavaraisuusvaatimusten täyttymistä tai lisäetujen tason jatkuvuutta.

Säästövakuutusten lisäedut muodostuvat kahdesta osasta, vuotuisesta asiakashyvityksestä ja vakuutuksen päätyttyä määräytyvästä ylimääräisestä lisäedusta.

Säästöhenkivakuutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vakuutuksia, joiden päätyttyä maksetaan säästösumma. Sellaisia Optimi-vakuutuksia, joiden pääasiallinen tarkoitus on maksettujen maksujen perusteella ollut pelkän riskiturvan ylläpitäminen, ei pidetä säästövakuutuksina.

Asiakashyvitys

Kalevan hallitus päättää vuosittain asiakashyvityksen, joka lisätään vakuutuksen vakuutussäästöihin ja ilmoitetaan vakuutuksenottajalle vuosikirjeellä. Kaleva voi lopettaa asiakashyvitysten antamisen tilapäisesti tai pysyvästi mutta ei peruuttaa jo annettuja asiakashyvityksiä.

Ylimääräinen lisäetu (ns. ”terminaalibonus”)

Vakuutussäästöjen kateomaisuuden ja säästövakuutusten vaatiman vakavaraisuuspääoman lisäksi yhtiöllä on merkittävästi säästövakuutuksiin liittyvää ylimääräistä varallisuutta. Vakuutusyhtiölain mukaan kohtuullinen osa tästä ylimäämästä on palautettava säästövakuutusten ottajille. Tämän ylimäämän palauttamiseksi on vuosittain annettavien asiakashyvitysten rinnalle kehitetty vakuutuksen päätyttyä määräytyvä ylimääräinen lisäetu.

Tavoitteena on jakaa ylimääräinen lisäetu vakuutusten kesken ansaintaperiaatteen mukaisesti. Ansaintaperiaate eliminoi mahdollisuuden spekuloida lisämaksuilla tai takaisinostoilla.

Ylimääräisen lisäedun suuruus riippuu yhtiön vakavaraisuuden lisäksi kunakin vuonna vakuutuksessa olleista varoista sekä laskuperustekorosta, asiakashyvityksistä ja yhtiön pääomien tuotoista. Hyvitys ja tuottohistoriaa seurataan vuodesta 1993 alkaen, jonka jälkeen pääosa yhtiön ylimääräisestä varallisuudesta on syntynyt.

Kullekin säästövakuutukselle lasketaan vuodesta 1993 tai myöhemmästä myöntämisvuodesta alkaen vakuutuksen laskennallista osuutta omaisuuteen. Laskennallinen osuus omaisuuteen kasvaa tai vähenee vuosittain yhtiön säästövakuu-

tuskannan (vuodesta 2005 vuoteen 2017 saakka yhtiön sijoituskannan ja vuoteen 2004 asti kokonaispääoman) tuoton mukaisesti. Vuoden aikana maksetut vakuutusmaksut tai säästöjen osittaiset takaisinostot otetaan laskennassa huomioon.

Kuvatulla tavalla saadusta laskennallisesta omaisuusosuudesta vähennetään vakuutuksen säästöt sekä vakuutuksen vaatima vakavaraisuuspääoma. Näin saadusta erotuksesta lisäetuna annetaan 80 prosenttia vakuutuksen päätyttyä vakuutetun kuolemaan tai säästösumman maksamiseen sovittuna aikana. Täydellisen takaisinoston yhteydessä annettava määrä on 70 prosenttia, mikäli vakuutus on ollut voimassa vähintään 15 vuotta. Jokaisen sen alittava vuosi pienentää lisäetua 7 prosenttiyksiköllä. Osittaisen takaisinoston yhteydessä ylimääräistä lisäetua ei makseta.

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen

Ylimääräinen lisäetu voi laskuperusteen mukaan kasvaa tai alentua milloin tahansa. Ylimääräinen lisäetu tarkistetaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Ylimääräinen lisäetu määräytyy edun maksamispäivän perustein.

Kaleva voi milloin tahansa muuttaa ylimääräisen lisäedun antamisen perusteita.

Muuta

Oheisista kuvista voidaan päätellä, että säästövakuutuksiin liittyvä ylimääräinen omaisuus kasvoi esimerkiksi vuosina 2012 ja 2013, mutta pieneni osakemarkkinoiden epäsuotuisan kehityksen seurauksena vuosina 2001, 2008 ja 2011.

Alin kuva havainnollistaa takaisinostossa maksettavan lisäedun riippuvuutta vakuutuksen voimassaoloajasta.

Vuonna 2018 ylimääräistä lisäetua korotettiin lisäetujärjestelmän päivityksen vuoksi (tarkennus 22.11.2017 tehtyyn arvioon) sekä sijoitustoiminnan tuloskehityksen perusteella 14.3.2018. Ylimääräistä lisäetua alennettiin sijoitustoiminnan tuloskehityksen perusteella 12.12.2018.

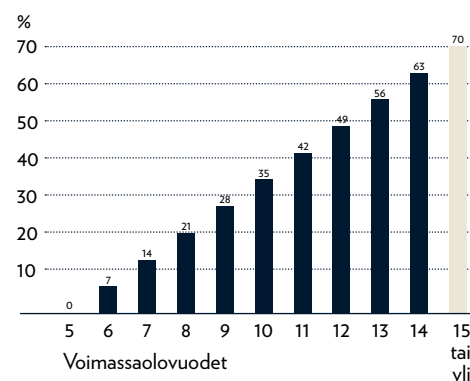
Lisäsijoitusten tekemistä olemassa oleviin vakuutuksiin alettiin rajoittaa vuonna 2004 yleisen korkotason alenemisen seurauksena. Vuonna 2017

Kalevan sijoitustoiminnan tuotto ja annetut hyvitykset 1993–2018

	Sijoitustoiminnan tuotto *)	Annetut hyvitykset
1993	13,6 %	8,0 %
1994	0,9 %	8,0 %
1995	8,8 %	7,7 %
1996	11,8 %	7,2 %
1997	15,6 %	6,5 %
1998	14,7 %	6,5 %
1999	21,9 %	9,0 %
2000	18,8 %	8,0 %
2001	-0,7 %	7,5 %
2002	0,1 %	7,0 %
2003	10,3 %	6,0 %
2004	10,2 %	6,0 %
2005	13,4 %	5,0 %
2006	9,8 %	5,0 %
2007	4,1 %	5,0 %
2008	-10,8 %	4,5 %
2009	16,7 %	5,0 %
2010	11,8 %	4,5 %
2011	-1,0 %	4,5 %
2012	9,9 %	4,5 %
2013	9,4 %	4,5 %
2014	5,5 %	4,5 %
2015	9,3 %	4,5 %
2016	5,9 %	4,5 %
2017	6,2 %	4,5 %
2018	-4,4 %	4,5 %

*) Vuoteen 2004 asti kokonaispääoman tuotto, vuodesta 2005 vuoteen 2017 saakka nettotuotto käyvin arvo in sitoutuneelle pääomalle ja vuodesta 2018 lähtien säästövakuutusosaston nettotuotto käyvin arvo in. Lisäksi vuonna 2017 tehtiin ylimääräinen kertakorotus, jota tarkennettiin vuonna 2018.

Jaettava osuus ylimääräisestä omaisuudesta takaisinostossa

lisäsijoitukset rajoitettiin säästömaksusuunnitelmien mukaisiksi erittäin alhaisen korkotason vuoksi. Samassa yhteydessä ylimääräisen lisäedun tasoa kasvatettiin. Jatkossa ylimääräisen lisäedun tasossa huomioidaan toteutuneen sijoitustoiminnan tuoton lisäksi myös korkotason suuruus – ylimääräinen lisäetu saattaa pienentyä korkotason alentuessa ja ylimääräinen lisäetu saattaa kasvaa korkotason kasvaessa.

Kalevan tärkeimpänä tehtävänä säästövakuutusten osalta on varmistaa laskuperustekorona maksaminen asiakkaidemme nykysäästöille vakuutusten päättymiseen saakka. Toissijaisena tehtävänä on jakaa mahdollista laskuperustekorona ylittävää sijoitustoiminnan tuottoa lisäetuina.

Riskivakuutusten lisäedut

Suurimmassa osassa säästövakuutuksia on myös riskiturvaa, eli vakuutuksen kuolintapaussumma ilman lisäetuja ylittää vakuutussäästöjen määrän. Riskivakuutusten ylijäämää jaetaan yksilöllisissä henkivakuutuksissa korottamalla kuolintapaussummia ja/tai antamalla maksunalennuksia.

Seuraavan sivun taulukon kohdassa ”Maksetut korvaukset ilman lisäetuja yksilöllisessä henkivakuutuksessa (milj. €)” on esitetty rivillä ”Vakuutetun kuoleman takia päättyneille vakuutuksille” sekä vakuutussäästöjen että riskiturvan yhteissumma ilman lisäetuja kuolintapauksessa. Alla olevan taulukon kohdassa ”Ylimääräiset lisäedut ja kuolintapaussumman korotukset (milj. €)” on esitetty rivillä ”Vakuutetun kuoleman takia päättyneille vakuutuksille” maksettujen ylimääräisten lisäetujen määrä kuolintapauksissa (säästövakuutusten ylijäämän jako) ja rivillä ”Kuolintapaussummien korotukset” on esitetty maksettujen lisäetujen määrä kuolintapauksissa (riskivakuutusten ylijäämän jako).

Kaleva voi milloin tahansa muuttaa kuolintapaussummien korottamisen ja/tai annettujen maksunalennusten perusteita.

Takuupääoman korko

Kalevan takuupääoma on noin 8,4 miljoonaa euroa ja Kaleva on maksanut viime vuosina takuupääomalle korkoa noin 0,84 miljoonaa euroa vuodessa.

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen

Milj. €	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Maksetut korvaukset yksilöllisessä henkivakuutuksessa ilman lisäetuja																
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	42,6	45,9	51,2	190,6	61,0	29,8	22,3	40,5	24,7	11,1	11,2	20,1	77,7	12,6	12,5	5,3
Takaisinostoon päättäneille vakuutuksille ¹⁾	54,8	37,9	21,8	34,2	32,2	55,2	20,0	14,4	27,0	15,8	14,4	32,1	16,7	8,2	10,0	11,1
Vakuutetun kuoleman takia päättäneille vakuutuksille	11,6	22,4	8,7	10,0	10,9	10,2	10,3	9,4	8,9	7,2	14,2	6,6	10,2	7,2	19,5	13,2
Yhteensä	109,0	106,2	81,7	234,8	104,1	95,2	52,6	64,3	60,6	34,1	39,8	58,8	104,6	28,0	42,0	29,6
Lisäedut																
Ylimääräiset lisäedut																
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	15,0	17,1	18,8	92,6	35,6	28,6	13,0	33,6	20,3	10,8	10,7	19,9	56,8	14,9	14,2	11,3
Takaisinostoon päättäneille vakuutuksille	2,5	1,9	1,8	3,3	4,8	9,8	2,8	3,7	9,4	4,3	3,8	23,8	9,9	3,4	4,1	6,9
Vakuutetun kuoleman takia päättäneille vakuutuksille	0,9	3,4	1,6	3,2	4,3	2,6	2,3	3,5	3,5	2,4	6,3	2,5	6,9	4,2	7,3	12,7
Kuolemantapaussummien korotukset	1,8	2,0	2,0	2,1	1,9	2,0	1,7	1,4	2,0	1,6	2,1	2,2	1,6	2,2	2,1	2,9
Yhteensä	20,2	24,4	24,2	101,2	46,6	43,0	19,8	42,2	35,2	19,1	22,9	48,4	75,2	24,7	27,7	33,8
Asiakashyvitykset	13,3	13,6	5,3	3,7	3,4	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	33,5	38,0	29,5	104,9	50,0	43,0	22,8	42,2	35,2	19,1	22,9	48,4	75,2	24,7	27,7	33,8
Prosenttia	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ylimääräisen lisäedun ja kuolemantapaussummien korotusten maksettua korvauksia korottava vaikutus keskimäärin																
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	35,2 %	37,3 %	36,7 %	48,6 %	58,4 %	96,0 %	58,3 %	83,0 %	82,2 %	97,3 %	95,5 %	99,0 %	73,1 %	118,3 %	113,6 %	213,2 %
Takaisinostoon päättäneille vakuutuksille	4,6 %	5,0 %	8,3 %	9,6 %	14,9 %	17,8 %	14,0 %	25,7 %	34,8 %	27,2 %	26,4 %	74,1 %	59,3 %	41,5 %	41,0 %	62,2 %
Vakuutetun kuoleman takia päättäneille vakuutuksille	23,3 %	24,1 %	41,4 %	53,0 %	56,9 %	45,1 %	38,8 %	52,1 %	61,8 %	55,6 %	59,2 %	71,2 %	83,3 %	88,9 %	48,2 %	118,2 %
Yhteensä	18,5 %	23,0 %	29,6 %	43,1 %	44,8 %	45,2 %	37,6 %	65,6 %	58,1 %	56,0 %	57,5 %	82,3 %	71,9 %	88,2 %	66,0 %	114,2 %
Asiakashyvitykset	1,5 %	1,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

¹⁾ Sisältää vakuutuksen päättävien täydellisten takaisinostojen lisäksi myös osittaiset takaisinostot, joihin vakuutus ei pääty.

KALEVA

VAKAUTTA YLI ELÄMÄN

